

SALA KOMMUN	
Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink.	2019 -03- 15
Diarienumr	2019/394 - 3
Dpb:	

**BEGÄRAN OM TILLÄGGSANSLAG
INVESTERINGAR FRÅN 2018 TILL 2019**

INNEHÅLL

BEGÄRAN OM ÖVERFÖRING AV INVESTERINGSANSLAG I BOKSLUT 2018 TILL 2019.....	4
Sammanställning investeringar, tkr	4
Kommunstyrelsen	5

BEGÄRAN OM ÖVERFÖRING AV INVESTERINGSANSLAG I BOKSLUT 2018 TILL 2019

Sammanställning investeringar, tkr

Nämnd/Styrelse/Förvaltning	Överskott(+)/ Underskott(-) 2018	Nämndens förslag till överföring av investeringsanslag	Överförs till 2019
Kommunstyrelsen	118 947		
<i>Kommunchef</i>		Civilt försvar	280
<i>Samhällsbyggnadskontor</i>		Lokalprogram	32 907
		VA-program	6 745
		Plan- och utvecklingsprogram	4 500
<i>Räddningstjänst</i>		Inventarier	414
		Begärd överföring	44 846
Kultur- och fritidsnämnden	49	Begärd överföring	0
Skolnämnden	1 843	Begärd överföring	0
Vård och omsorgsnämnden	-298	Begärd överföring	0
Överskott 2018	120 542	Summa begärda överföringar till 2019	44 846

Kommunstyrelsen

BEGÄRDA ÖVERFÖRINGAR INVESTERINGAR

Verksamhet/projekt, tkr	Nettoanslag	Förbrukat	Avvikelse	Överföres till 2019
Kommunchef				
Krisledningsplats/beredskap	386	106	280	280
Samhällsbyggnadskontor				
Lokalprogram	280 108	244 493	35 615	32 907
VA-program	22 900	7 797	15 103	6 745
Plan- och utvecklingsprogr	14 039	-17 710	31 749	4 500
Räddningstjänst				
Inventarier	450	36	414	414

MOTIVERING

Kommunchef

Civilt försvar/Krisledningsplats/-beredskap

De återstående 280 tkr är avsett för övriga behov inom krisberedskap och önskas bli överförda till 2019.

Samhällsbyggnadskontor

Lokalprogram

Verksamhetsanpassning av lokal: Budget 1 500 tkr, för färdigställande av omklädningsrum på Björkgården begärs 157 tkr i överföring i bokslut.

Säkerhetsåtgärder: Budget 2 000 tkr, för brandskyddsåtgärder i Björkgårdens kök samt i allmänna utrymmen vid Kungsängsgymnasiet, begärs 1 300 tkr i överföring i bokslut.

Solpaneler kommunala fastigheter: Budget 700 tkr, för solpaneler på nya idrottshallen vid Lärkan, begärs 226 tkr i överföring i bokslut.

Tillgänglighetsanpassning: Budget 1 500 tkr, för tillgänglighetsanpassning i Björkgårdens matsal begärs 500 tkr i överföring i bokslut.

Planerat underhåll: Budget 10 900 tkr, för färdigställande av påbörjade arbeten begärs 497 tkr i överföring i bokslut.

Ransta skola/fsk och idrottshall/bibliotek: Budget 92 000 tkr, för färdigställande av gård begärs 8 469 tkr i överföring i bokslut.

Renovering/ombyggn/nybyggn skollokal: Budget 112 900 tkr, för anpassning av Vallaskolans matsal till följd av ökat elevantal begärs 10 605 tkr i överföring i bokslut.

Simhallen projektering: Budget 2 000 tkr, för utredning av simhallens skick och åtgärdsbehov begärs 2 000 tkr i överföring i bokslut.

Blå salen renovering: Budget 623 tkr, för anpassning och ombyggnad av köket begärs 428 tkr i överföring i bokslut.

Sjötorpet renovering: Budget 796 tkr, för färdigställande av renoveringen begärs 710 tkr i överföring i bokslut.

Lärkan ny idrottshall: Budget 25 000 tkr, för färdigställande av nybyggnationen begärs 4 582 tkr i överföring i bokslut.

Ombyggnad kök: Budget 18 700 tkr, för färdigställande av Björkgårdens kök begärs 3 433 tkr i överföring i bokslut.

VA-program

Projekt 3212, Ledningsnät H-ledningar Knipkällan-Sala etapp 3-4: 4 900 tkr begärs som TA till 2019. Arbetet på KV Råven har försenat arbetet, arbetet startade januari 2019. delvis vintertid.

Projekt 3241, ARV Sala byte övervakningssystem: 1 845 tkr begärs som TA till 2019, projekt med nya övervakningssystemet är inte färdigställt, det har blivit pausat 2018 p g a underbemanning. Problem kvarstår med radiokommunikation och optimering av programmering.

Plan och utvecklingsprogram

Förvärv av fastigheten Brädgården 1 på Norrmalm. 4 500 tkr begärs som TA till 2019, beslut om förvärvet togs 2018 men har inte formaliserats, köpeavtalet upprättas Q1 2019 och är en viktigt första steg som påverkar stadsomvandlingen av Norrmalm.

Räddningstjänst

Inventarier

Medel för inköp av Pickup och ringpump. Anslaget ska användas för inköp av larmkläder till deltidsorganisationen.

BEGÄRAN OM TILLÄGGSANSLAG, INVESTERINGAR FRÅN VERKSAMHETSÅRET 2018

ANTAGEN § X | XXXX-XX-XX | DIARIENUMMER 20XX/XXX REVIDERAD § X | XXXX-XX-XX | DIARIENUMMER 20XX/XXX
SALA KOMMUN

Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

SALA KOMMUN	
Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink.	2019 -03- 15
Dariens	2019/394-4
Dob:	

NÄMNDERNA/KONTORENS INTERNKONTROLLPLANER 2018

Intern kontrollplan 2018 Övergripande- bokslutet

Process (rutin/system)	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning	Rapport till bokslutet
Övergripande för Sala kommun							
Verkställighet av politiskt fattade beslut av nämnd, dock ej myndighetsutövning	Uppföljning av politiskt fattade beslut via stickprov	Nämndsekreterare för respektive nämnd	2 ggr/ vid delårs- och årsbokslut	Stickprov Granskning och förfrågan till handläggare	Förvaltningschef	Möjlig/ Kännbar	Uppföljning av politiskt fattade beslut via stickprov – Kultur- och fritidsnämnden, Skolnämnden och Kommunstyrelsen under perioden 1/1-2018 – 31/12 2018 Inga avvikelser har konstaterats
Policy och Riktlinje för upphandling i Sala kommun	Löpande kontroll av leverantörs-trohet	Upphandlare/ Ekonomikontor	Stickprov	Gallring med hjälp av Inyett. Därefter stickprov på fakturanivå	Förvaltningschef	Sannolik/ Kännbar	Ett av kommunens mindre kontor har valts som stickprov. Kontorets fakturor för 2018 har granskats utifrån perspektivet leverantörstrohet. Leverantörstroheten är generellt sett god men några större områden saknar avtal
Inköpskortsanvändning / kvittohantering	Kontroll att inköpskortet används enligt gällande förhållningsregler samt att kvitton hanteras enligt ”Rutin för fakturahandling i Aditro Window”.	Ekonomikontor	Stickprov	Granskning	Förvaltningschef	Möjlig/ Kännbar	<u>Hur har kortet använts</u> Under 2018 har en förbättring definitivt skett. Användandet följer de regler som gäller i kommunen. <u>Kvitton/anteckningar</u> En övergripande stickprovskontroll vid bokslutet av kommunens samtliga verksamheter avseende Eurocardkort visar på en avsevärd förbättring från föregående år vad gäller kvitton/ anteckning

Riktlinjer för gåvor	Kontroll att riktlinjerna följs	Ekonomikontor	En gång per år (boks slut)	Stickprov	Förvaltningschef	Möjlig/ Kännbar	till faktura. Kontroll för helåret visar på avvikelser. Den vanligaste avvikelser är att anteckning med syfte och namn saknas vid inköp av gåvor. Av 140 kontrollerade fakturor visar 32 st på avvikelse, dvs. 23 % är fel.
Representation / Skattemyndighetens regler	Kontroll att representationsfakturer innehåller syfte samt namn på deltagarna.	Ekonomikontor	Löpande kontroll	Stickprov	Förvaltningschef	Möjlig/ Kännbar	En övergripande stickprovskontroll av kommunens samtliga verksamheter avseende representationsfakturer visar på brister vad gäller anteckning till faktura om syfte och deltagare. Verksamheterna behöver bättre kännedom om det regelverk som gäller för representationsfakturer. Kontrollen avser intern och extern representation. Av 110 fakturor så noterades 28 avvikelser, i huvudsak brister vad gäller anteckning till faktura om syfte och deltagare.
Kontroll av betalningsmottagare	Kontroll av F-skatt, ekonomisk rating, bluffbolag mm	Ekonomikontor	Dagligen	Varje enskild betalning granskas via systemet Inyett	Ekonomichef	Möjlig/ Kännbar	46 276 st betalningar har skett under 2018 till ett värde av 923 mkr. 37 st varningar utfärdats fördelat på: 15 för att F-skattsedel saknas, 22 för leverantör med hög skuld-rating. Dock inga varningar för blufffakturer.

Intern kontrollplan 2018 Kommunstyrelsens verksamheter – Uppföljning vid Bokslut

Process (rutin/system)	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning	Rapport till bokslutet
Medborgarkontor Verkställighet av politiskt fattade beslut av nämnd, dock ej myndighetsutövning	Uppföljning av politiskt fattade beslut via stickprov	Nämndsekreterare för respektive nämnd	2 ggr/ vid delårs- och årsbokslut	Stickprov Granskning och förfrågan till handläggare	Kontorschef Medborgarkontor	Möjlig/kännbar	Uppföljning av politiskt fattade beslut via stickprov – Kultur- och fritidsnämnden, Kommunstyrelsen och Skolnämnden under perioden 1/1-2018 – 31/12 2018 Inga avvikelser har konstaterats
Protokoll ska inlämnas från styrelsemöten i SHE, Salabostäder och Sala Silvergruva	Kontrollera att protokoll har inlämnats från styrelsemöten i berörda bolag	Medborgarkontoret/administrativa enheten	2 ggr/ vid delårs- och årsbokslut	Sökning i ephorte	Kontorschef MK	Mindre sannolik/kännbar	Sökning har gjorts i Ephorte och protokoll har lämnats in från Salabostäder AB, Sala-Heby energi AB, Heby-Sala Bioenergiutvecklings AB och Sala-Heby Energi Elnät AB under perioden 1/1-2018 – 31/12 2018 Avvikelse – Inga protokoll har lämnats in från Sala Silvergruva
Delegationsbeslut/delegationslista till KS så att besluten vinner laga kraft	Slumpvis valda ärenden (5 st), kontrolleras att de är rätt behandlade i ephorte så att de kommer med på delegationslistan till KS	Medborgarkontoret/administrativa enheten	2 ggr/ vid delårs- och årsbokslut	Sökning i ephorte	Kontorschef MK	Möjlig/kännbar	5 st. slumpmässigt valda ärenden har sökt fram i Ephorte och kontrollerats att det blivit behandlade rätt så att de kommit med på delegationslistan till KS. Inga avvikelser har konstaterats
Samhällsbyggnadskontor							

Upphandling	Avtalstrohet och otillåtna direktopphandlingar inom SBK	Samhällsbyggnadskontor verksamhetsutvecklare	2 ggr/år	Genomgång av fakturor och ingångna avtal.	Samhällsbyggnadschef	Möjlig/kännbar	Ingen rapportering
Delegation	Huruvida delegation tillämpas korrekt inom SBK	Samhällsbyggnadskontor verksamhetsutvecklare	2 ggr/år	Avtal/beställningar personalbeslut etc. går igenom.	Samhällsbyggnadschef	Möjlig/kännbar	Ingen rapportering
Bygg- och miljökontor							
Kontrollera att beslut är rättssäkert behandlade	Följa upp överklagade beslut	Enhetschef/berörd handläggare	Nästkommande nämndesammans träde	Analys av beslut från överprövande instans	Bygg- och miljönämnd	Möjlig/Kännbar	91,5% korrekta. Ingen allvarlig konsekvens av de felaktiga besluten.
Kontroll av måluppfyllelse i "Plan för Byggenhetens arbete" och "Plan för Miljöenhetens arbete"	Utvärdering i samband med verksamhetsplanering	Enhetschef	1 ggr/år	Analys av utfall	Bygg- och miljönämnd	Möjlig/Allvarlig	Utvärdering genomförd. Måluppfyllelsen redovisad i nästkommande års verksamhetsplan samt Verksamhetsfakta bokslut.
Räddningstjänst							
Deltidslöner	Kontroll av faktiskt utbetalda deltidslöner som jämförs mot utryckningar, övningar etc.	Operativ chef	Löpande	Stickprov Granskning	Räddningschef	Mindre sannolik/Lindrig	Uppfyllt
Bensinkortsanvändning	Kvitton kontrolleras mot fakturor, men sparas ej	Mottagningsattes tant	Löpande	Granskning	Räddningschef	Mindre sannolik/Lindrig	Uppfyllt, kvitton sparas på deltidstationerna och helftid i Sala.
Personalkontor							
Korrekt underlag "lönejusteringar"	Stickprov att det finns relevanta underlag till lönejusteringar.	Lönechef	2 ggr/år Vid delårsbokslut och årsbokslut	Stickprov av inkommande månadsunderlag	Personalchef	Mindre sannolik/allvarlig	122st löneskulder under 2018 varav 42st är sjukfrånvaro som beviljats förseut av chef. Åtgärd vidtas

Intern kontrollplan 2018 Kultur- och fritidsnämnden

Enligt av kommunfullmäktige fastställt Reglemente för internkontroll i Sala kommun ska nämnder och styrelse varje år anta särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Denna syftar till att säkerställa att styrelser och nämnder upprätthåller en tillfredställande intern kontroll, d.v.s. de skall med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet. Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten.

Efterlevnad av lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll. Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde.

Process (rutin/system)	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning	Rapport till årsboks-lut
Kultur- och fritidsnämnden Målkategori 1: Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet <ul style="list-style-type: none"> Föreningsbidrag	Kontroll av fem föreningsars uppfyllelse av bidragskraven	Kontorschef	Delårsboks-lut	Stickprov	Nämnd	Möjlig/Kännbar	Ej genomförd då PWC under året genomförde Intern kontroll avseende bidragsgivning till studieförbund och föreningar. Yttrandet blev att kontoret till viss del säkerställer att en tillräcklig kontroll finns gällande bidragsgivningar till föreningar och studieförbund.
Målkategori 2: Efterlevnad av lagar, föreskrifter, riktlinjer mm. <ul style="list-style-type: none"> Inköpsavtal	Kontroll av kontorets avtalstrohet gällande inköp m.m.	Kontorschef	Löpande	Stickprov	Nämnd	Möjlig/Kännbar	50 granskade fakturor. Av dessa följer kontoret upphandlade avtal i 44 fall, i de fall det finns upphandlade avtal. I 6 fall (12%) brister kontoret i avtalstrohet. Avtalstroheten är generellt sett god men några mindre områden saknar avtal.

Riskbedömning:

Påverkan på verksamheten/kostnaden om fel uppstår:

Kännbar uppfattas som besvärande för intressenter och kommunen

Möjlig det finns risk för att fel ska uppstå

Internkontrollplan 2018 Skolnämnden – Utfall vid bokslut 2018-12-31

Ärende 5.

Bilaga 1

Process (rutin/system)	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning	Rapport till bokslutet
Gåvor	Att kontrollera att Sala kommuns gåvopolicy följs.	Verksamhetskontroller	Löpande kontroll	Stickprov	Kontorschef samt till skolnämnden i samband med bokslut	Möjlig/Kännbar	Utfall: 22 procent i avvikelser har hittats då 80 fakturor har granskats. Genomgående problematik är att anteckning med syfte saknas. Vid bokslutet 2017 var denna siffra 46 procent.
Åtgärdsprogram, beslut	Att kontrollera att beslut fattas och behandlas formellt korrekt om åtgärdsprogram eller inte	Handläggare skoljuridik	Löpande kontroll	Jämförelse mot betyg och nationella prov	Kontorschef som rapporterar till skolnämnden i samband med bokslut	Möjlig/allvarlig	Åk 6: 62 procent Åk 8: 59 procent
Rutiner vid köp med betalkort	Att kontrollera att kvitton lämnas in i samband med att fakturan anländer. Att regler vid användandet av betalkort efterlevs.	Verksamhetskontroller	Löpande kontroll	Stickprov	Kontorschef samt till skolnämnden i samband med bokslut	Möjlig/allvarlig	Utfall: 13 procent% avvikelse har hittats då 50 fakturor har granskats. Vid bokslut 2017 var avvikelsten 20 procent
Representation/skatte-myndighetens regler	Kontroll att representationsfakturer innehåller syfte och namn på deltagarna.	Verksamhetskontroller	Löpande kontroll	Stickprov	Kontorschef samt till skolnämnden i samband med bokslut	Möjlig/kännbar	Utfall: 33 procent i avvikelse har hittats då 27 fakturor har granskats. Vid bokslutet 2017 var siffran 37 procent.

Intern kontrollplan 2018 Övergripande

Process (rutin/system)	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning	Rapport till delårsbokslut
Övergripande för Sala kommun							
Verkställighet av politiskt fattade beslut av nämnd, dock ej myndighetsutövning	Uppföljning av politiskt fattade beslut via stickprov	Nämndsekreterare för respektive nämnd	2 ggr/ vid delårs- och årsbokslut	Stickprov Granskning och förfrågan till handläggare	Förvaltningschef	Möjlig/kännbar	
Policy och Riktlinje för upphandling i Sala kommun	Löpande kontroll av leverantörstrohet	Upphandlare/ Ekonomikontor	Stickprov	Gällning med hjälp av Inyett. Därefter stick-prov på faktura-nivå	Förvaltningschef	Sannolik/Kännbar	
Inköpskortsanvändning / kvittohantering	Kontroll att inköpskortet används enligt gällande förhållningsregler samt att kvitton hanteras enligt "Rutin för fakturahandtering i Aditro Window".	Ekonomikontor	Stickprov	Granskning	Förvaltningschef	Möjlig/Kännbar	Hur har kortet använts Kvitton/anteckningar
Riktlinjer för gåvor	Kontroll att riktlinjerna följs	Ekonomikontor	En gång per år (boks-lut)	Stickprov	Förvaltningschef	Möjlig/Kännbar	Redovisas i årsbokslutet
Representation / Skattemyndighetens regler	Kontroll att representationsfakturer innehåller syfte samt namn på deltagarna.	Ekonomikontor	Löpande kontroll	Stickprov	Förvaltningschef	Möjlig/Kännbar	
Kontroll av betalningsmottagare	Kontroll av F-skatt, ekonomisk rating, bluffbolag mm	Ekonomikontor	Dagligen	Varje enskild betalning granskas via systemet Inyett	Ekonomichef	Möjlig/Kännbar	

Intern kontrollplan 2018 Överförmyndare

Process (rutin/system)	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning	Rapport till bokslutet
Överförmyndare Årsräkningar	Kontrollera att alla huvudmäns konton, förutom transaktionskonton, är spärrade för uttag för alla utom för huvudmannen (ÖF-spärrade)	Handläggare	En gång per år	Granskning	Enhetschef	Möjlig/kännbar	Pågår löpande.
Uttagsmedgivanden	Kontrollera att verifikat finns till uttagsmedgivanden	Handläggare	Varje uttagsmedgivande	Granskning	Enhetschef	Möjlig/kännbar	Pågår löpande.

Sala-Heby Energi AB
Org nr 556601-2901

SALA KOMMUN	
Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink.	2019 -03- 15
Dariernr	2019/394 - 5
Dob:	

ÅRSREDOVISNING

och

KONCERNREDOVISNING

Sala-Heby Energi AB

2018-01-01 - 2018-12-31

VD-kommentar

Mycket händer i energibranschen och en av våra största utmaningar för överlevnad ligger i förmågan att analysera och tolka trenderna för att kunna ställa om för att möta dessa förändringar.

DIGITALISERINGEN hjälper oss på många plan. Smarta elnät i kombination med nya typer av energilagrar kan kapa effekttoppar och öka stabiliteten i det förnybara energisystemet. Användande av övervakningssystem medför att felsökning och avbrottstider vid elavbrott kan minskas.

Vår webbplats ska upplevas inbjudande och enkel att förstå. Kunden ska snabbt och enkelt från dator, surfplattor eller telefoner kunna välja elavtal, göra flyttningar samt enkelt komma i kontakt med oss. Ett arbete med att öka trafiken till hemsidan har påbörjats. Både genom sökoptimering och genom annonsering via sökmotorer.

Vi arbetar även med att framtidssäkra våra interna datasystem både vad det gäller säkerhet och effektivitet.

Vi kan vara stolta över det EKONOMISKA RESULTATET som även i år är mycket bra.

Vi strävar efter att vara långsiktigt hållbara och att ständigt minska vår påverkan på miljön.

TRANSPORTER har varit i fokus en längre tid. Idag har vi en fordonspark som är 97 % fossilfri (våra fyrhjulingar går fortfarande på bensin). Under året har vi dessutom byggt ut möjligheterna för fler att välja samma väg mot en minskad miljöbelastning. Det genom etablering av möjlighet till att tanka fossilfri diesel (HVO) i både Heby och Sala och genom att vi har satt upp elladdningsstolpar i båda kommunerna.

FRAMTIDEN ser jag med tillförsikt på. Mycket händer på SHE tack vare medarbetare som driver olika förbättringsprojekt. Vi har bland annat tagit beslut att göra en stor renovering av pannan på kraftvärmeverket och i samband med renoveringen anpassa pannan för att kunna ta emot alternativa bränslen. Det gör vi för att trygga energiproduktionen vid Silververket och för att säkerställa leverans av eleffekt när den bäst behövs. Det görs också en utredning om att starta en uppgraderingsanläggning för biogas samt ett omfattande arbete med att framtidssäkra elnätet.

AVSLUTNINGSVIS vill jag tacka personal, kunder, styrelse, ägare, samarbetspartner, finansiärer och leverantörer för ett fantastiskt bra samarbete, vilket bidragit till årets goda resultat i en vid bemärkelse.

Sala mars 2019

Håkan Carefall
VD

Förvaltningsberättelse

Styrelse

Styrelsen och verkställande direktören för SALA-HEBY ENERGI AB avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2018-01-01 -- 2018-12-31. *Om inte särskilt anges, redovisas alla belopp i tusentals kronor. Uppgifter inom parantes avser föregående år.*

Styrelse

Ordinarie ledamöter

Christer Eriksson, ordförande
Ronny Orvendal, vice ordförande
Johan Widén
Tina Forsgren
Daniel Ahlin
Erik Åberg
Carina Schön
Johnny Roos
Carina Svärd

Ersättare

Elisabet Pettersson
Anne Stockenberg
Peter Svensson
Bengt Juthberg
Ingvar Jonsson
Bengt Atthem
Håkan Collin
Maria Karvonen
Carina Hedlund

Verkställande direktör

Håkan Carefall

Revisorer

Ordinarie

Johan Tingström, auktoriserad revisor

Ersättare

Peter Söderman, auktoriserad revisor

Lekmannarevisorer

Ordinarie

Anders Dahlström
Leif Nilsson

Ersättare

Jan Olsson
Sven-Erik Eriksson

Ägarförhållanden

Sala-Heby Energi AB (SHE) bildades den 5 december 2000 genom att ett oanvänt bolag, Starta Eget Boxen 2387 AB, förvärvades.

SHE ägs till 87,5% av Sala kommun och 12,5% av Heby kommun.

SHE har operativa verksamheter i affärsområdesform inom elhandel och värme. SHE är moder i en energikoncern, där också de både helägda dotterbolagen Sala-Heby Energi Elnät AB och Heby-Sala Bioenergiutvecklingsaktiebolag (HESAB) ingår.

Information om verksamheten

Övergripande

SHE:s verksamhet är att svara för de koncernövergripande funktionerna inom SHE-koncernen, såsom koncernens interntjänst avseende likvida medel. Dessutom skall SHE svara för hela koncernens produkt- och affärsutveckling.

Bolaget bedriver verksamheter av både stödfunktionskaraktär och kärnverksamhet. Till det förstnämnda hör ekonomi, redovisning, personaladministration, kundadministration, verksamhetssystem (MAK), administration, fastighet, inköp och kommunikation. Dessa tjänster är avtalsreglerade mot koncernens övriga affärsområden.

Elhandel

Elhandel har många produkter, med rörlig och/eller fast prissättning. Ca 50 % av alla avtalskunder har idag rörliga priser. Anvisningskunder (kunder utan avtal) minskar hela tiden och är idag ca 900 st. Dessa kunder påminns (enligt ellagen) 4 gånger/år om vikten av att ha ett avtal. Elförsäljningen uppgick till 186,6 GWh, (186,8 GWh) fördelat på ca 15 900 kunder där ca 54 % av kunderna bor i Sala kommun, 21 % i Heby kommun och resterande till kunder utanför ägarkommunerna. All el som säljs är förnybar. Resultatet från verksamheten är -2,9 MSEK, (4,3 MSEK). Elhandel verkar inom visionen: "Att all el som försäljs skall produceras på ett hållbart sätt och så mycket som möjligt genom en lokal produktion, gärna i breda samarbeten."

Värme Värme är ett stort affärsområde och har en omfattning från anskaffning, mottagning av bränsle till energileverans till kund. Värme omspänner produkterna värme och elproduktion. Det sistnämnda i ett biobränslebaserat kraftvärmeverk, Silververket. Värmen produceras i ett stort antal värmeverk i varierade storlekar i båda ägarkommunerna. Organisatoriskt är värme indelat i en operativ enhet, för all produktion och distribution och en del som arbetar med projektering, optimering, dokumentation etc. Under året har 27 nyanslutningar gjorts, varav 18 st är större anslutningar och 9 är villaanslutningar.

Verksamheten har som vanligt präglats av att skapa hög tillgänglighet och effektivitet. Ett stort arbete har pågått med att utreda möjligheten att bygga om pannan på kraftvärmeverket för alternativa bränslen och ett beslut har nu tagits att i samband med renovering av pannan även anpassa den för alternativa bränslen.

Värmeförsäljningen under året uppgick till 146,0 GWh (147,9 GWh). Elproduktionen uppgick till

18,4 GWh (23,6 GWh). Resultatet uppgår till ca 9,6 MSEK under året mot 4,1 MSEK för 2017. Verksamheten är med i utsläppsrättssystemet tredje etapp och har erhållit 12 471 utsläppsrätter för 2018. Affärsområdet Värme verkar under visionen: "Alla hushåll i Sala och Heby kommuner skall erbjudas ett uppvärmningsalternativ som inte är baserat på el eller fossila bränslen. Att hitta bränslen lokalt som är hållbara och som inte i samtid uppfattas som bränsle. Vidare att tillse att de restprodukter som uppstår vid förbränning uppfattas och hanteras som resurser".

Miljöpåverkan

Bolaget bedriver anmälningspliktig/tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Tillståndet gäller alla anläggningar för produktion av värme och el motsvarande en termisk effekt av ca 110 MW inom fastigheten Kristina 4:145, 4:134 samt Lasarettet 2 i Sala kommun.

Inom affärsområdet värme finns också närvärmeconceptet, som även det sker genom godkännande av den gemensamma tillsynsmyndigheten i Sala och Heby kommuner.

Miljöpåverkan är låg från förbränning och utgörs i allt väsentligt numera i huvudsak av kväveoxid och stoft. Detta efter att i princip alla bränslen är baserade på förnyelsebara bränslen och en hel del dessutom med lokalt ursprung och all aska omhändertas och används, som täckningsmaterial vid Isåtra deponeringsområde. Miljöpåverkan finns vid beredning av bränsle från skog till panna. Vår strävan är att transporter och skördande sker med miljövänligt bränsle.

Finansiella risker

Bolagets verksamhet är exponerat för ett flertal risker. Nedan beskrivs de med väsentliga riskerna samt hur bolaget hanterar dessa.

Kreditrisk

Kreditrisken uppstår i transaktioner med kunder och definieras som risken att motparten inte fullgör sina åtaganden. Kreditrisken hanteras genom systematisk kreditbedömning i enlighet med upprättad kreditpolicy.

Ränterisk

Ränterisken hanteras genom ett samarbete med finansiella experter samt att större projekt balanseras med långa räntebindningstider. Detta gäller i stort sett oavsett vilken finansieringslösning som används, d.v.s. lån, leasing eller hyra. Dock i rådande ränteläge är en del finansiering mot rörlig ränta, med bevakning så att de låses om så erfordras. En tydlig policy styr vår upplåning.

Anläggningsrisk

Bolagets anläggningar är försäkrade genom försäkringsbolaget Gjensidige på saksidan, på ett fullgott sätt, vilket också gäller försäkringsmässigt täckningsbidrag om anläggningar blir utslagna så att åtaganden inte kan uppfyllas. På ansvarssidan är vi försäkrade genom Trygg Hansa.

Elprisrisk

Resultatrisk på grund av förändringar i marknadspris på den el som säljs till kund finns. Risken hanteras genom kontinuerlig prissäkring via Electric Price hos Vattenfall AB, eller att rörliga prisavtal sluts.

Volymrisk - elförbrukning

Risken att inköpta volymer ej överensstämmer med förbrukade volymer finns. Bolaget hanterar risken genom att förbättra och utveckla prognoser över förbrukning av el.

Bränsleprisrisk

Risk att priset ökar på det bränsle som bolaget använder i sina produktionsanläggningar. Bolaget hanterar risken genom längre bränsleavtal med fasta priser.

Personal

I bolaget är antalet anställda den 31 december 2018 37 (35), varav 15 (15) kvinnor. För koncernen är antalet anställda 61 (56), varav 16 (17) kvinnor.

Beträffande sjukfrånvaron i koncernen är den 4,1 % jämfört med ca 2,8 % tidigare år. För bolaget ligger sjukfrånvaron på 3,6 % (2,7 %). Målsättningen var maximalt 4,0 %.

Medelåldern för kvinnorna i koncernen är 51,1 (49,1) år och för männen 46,0 (46,9) år. För alla anställda är medelåldern 47,3 (47,6) år.

Övrigt

SHE-koncernen har en aktiv roll i många föreningar och nätverk. Bland dessa kan nämnas Förbundet Agenda 21, Solel i Sala och Heby ek.förening och lokala föreningar i SHE-ambassadörskap och Miljökampen. Samarbeten är mycket viktigt för SHE-koncernen. Flera samarbeten finns bland annat med Hedemora Kraft och Värme AB, Hällby Gård Tärnsjö AB och Tyskbo Kraft HB. SHE-koncernen är i sin helhet certifierat enligt ISO 14001:2015, arbetsmiljö enligt OHSAS 18001:2007 samt kvalitet enligt ISO 9001:2015.

Arbetsmiljöarbetet har bedrivits i en samverkansgrupp och tre arbetsmiljögrupper.

Fackliga representanter har varit för:

VISION
SEKO Energi
Ledarna
SACO i samverkan

Johnny Roos
Lars-Göran Malmqvist
Tomas Esposito
Oscar Willén

Resultat och ställning

Omsättningen uppgår till 278,6 MSEK (253,6 MSEK) för koncernen och för moderbolaget till 216,5 MSEK (195,9 MSEK). Koncernens bruttoresultat uppgår till 37,6 MSEK (37,0 MSEK) och för moderbolaget till 24,3 MSEK (24,1 MSEK).

Koncernens balansomslutning uppgår till 473,8 MSEK (464,8 MSEK). Balansomslutningen i moderbolaget uppgår till 348,8 MSEK (332,5 MSEK). Soliditeten uppgår till 29,6 % (27,2 %) i moderbolaget.

Investeringar

Investeringar genomförda under året fördelar sig på följande sätt.

tkr	Koncernen 2018	Koncernen 2017	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017
Anläggningar under uppförande (förändringar från föregående år)	7 813	4 806	5 101	1 711
Inventarier och verktyg	1 267	1 606	234	573
Eldistributionsanläggningar	6 706	4 341		
Värmeanläggningar	4 172	19 097	4 172	19 097
Gatubelysning	32	274		
Byggnader och markanläggningar, mark	633		633	
SUMMA	20 623	30 124	10 140	21 381

Finansiering

I bolaget har finansieringen av investeringar gjorts med internt tillförda medel. Omplaceringar av lån har gjorts.

Framtida utveckling

Affärsutvecklingen i att nå SHE-koncernens affärsidé och visioner är att vara ett lokalt energiföretag med ett stort och tydligt hållbarhetsarbete, allt med kunden i centrum. Ambitionen är att skaffa direkt eller genom olika samarbeten mera elproduktion, allt för att göra elhandeln mera långsiktig. Stor vikt kommer att läggas vid lokal förnybar energi i form av vind, sol och biogas. Energi- och resurseffektivisering är också mycket prioriterade områden. En utveckling av kundprocessen sker med inriktning mot digitalisering och därmed en effektivisering av arbetet.

Forskning och utveckling

Forskning och utveckling är viktiga frågor för det långsiktiga arbetet i koncernen.

Mycket av forskningen finns hos branschorganisationer, men mycket sker också tillsammans med olika leverantörer och branschkollegor. Under året anställdes en person som på heltid tittar på produkt- och affärsutveckling.

Relationen med kunden är viktig, därför ordnas flera olika kundmöten inom de olika verksamheterna.

Samarbete sker också med olika skolor däribland bl.a. Mälardalens högskola, Sveriges

Lantbruksuniversitet och Uppsala universitet, men även på grundskole- och gymnasienivå. Under året har flera klasser från Sala Kommuns skolor varit på studiebesök.

Verksamheten under räkenskapsåret

Verksamheten har under året bedrivits i koncernform med ett operativt moderbolag och två helägda operativa dotterbolag.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Året har präglats av varmt och torrt väder vilket gjort att vi har sett höga elpriser. Ett fokusområde har varit elhandel där ett bättre prognosverktyg har tagits fram. Elhandeln måste minska både volym- och prISRISK för att säkra bättre marginaler.

HESAB har haft stor efterfrågan på installationer av soleanläggningar. Marknaden är i kraftig tillväxt vilket medfört att leveranstiderna blivit förlängda. För att bättra på leveranstider har HESAB tagit hem ett eget lager av solpaneler och har även börjat göra installationer själva.

En kundundersökning har genomförts på elnät med mycket lyckat resultat. Värt att nämna är att kundnöjdheten stämmer väl överens med den större undersökningen som gjordes 2017 för hela koncernen.

En HVO-mack har etablerats i Heby kommun.

Utdelning av SHE-miljöpris gjordes som tidigare år på Världsmiljödagen.

Flerårsjämförelse

Bolagets ekonomiska utveckling i sammandrag.

		2018	2017	2016	2015	2013
Omsättning*	tkr	216 535	195 891	246 437	225 615	260 127
Resultat efter finansiella poster	tkr	5 675	6 894	9 037	10 410	2 450
Balansomslutning	tkr	348 799	332 463	316 777	301 083	330 664
Medeltal anställda	st	34	29	28	29	33
Soliditet	%	29,6	27,2	24,5	21,1	11,9
Avkastning på totalt kapital	%	2,0	2,6	3,6	4,5	2,8
Avkastning på eget kapital	%	5,5	7,6	11,6	16,4	6,2

*Omsättning år 2016 och tidigare innehåller även energiskatt

Nyckeltalsdefinitioner framgår av not 1

Förändring av eget kapital i koncernen

Koncern	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital	Årets resultat	Summa eget kapital
Eget kapital 2017-12-31	5 500	58 612	8 281	11 196	83 589
Disposition av årets resultat			11 196	-11 196	-
Utdelning			-126		-126
Uppskjutna skatteeffekter		2 939	-		2 939
Årets resultat				11 354	11 354
Eget kapital 2018-12-31	5 500	61 551	19 351	11 354	97 756

Förändring av eget kapital i moderbolaget

Moderbolag	Aktie- kapital	Reserv fond	Fritt eget kapital	Årets resultat	Summa eget kapital
Eget kapital 2017-12-31	5 500	900	1 345	325	8 070
Disposition av årets resultat			325	-325	-
Utdelning			-126		-126
Årets resultat				791	791
Eget kapital 2018-12-31	5 500	900	1 544	791	8 735

Aktiekapitalet består av 55 000 aktier med kvotvärde 100 kr.

Förslag till resultatdisposition

Till årsstämman förfogande står följande ansamlade resultat:

Balanserat resultat	1 543 783
Årets vinst	<u>790 942</u>
	kronor
	<u>2 334 725</u>

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att vinstmedlen disponeras så

att i ny räkning överförs	2 202 725
till aktieägarna utdelas 2,40 kr per aktie, totalt	<u>132 000</u>
	kronor
	<u>2 334 725</u>

Koncernens fria egna kapital uppgår till 91 355 tkr (78 088tkr).

Resultaträkningar	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2018	2017	2018	2017
Nettoomsättning	3	278 592	253 586	216 535	195 891
Övriga rörelseintäkter		1 023	1 560	984	758
Kostnad för sålda varor	4, 5	-242 025	-218 100	-193 218	-172 523
Bruttoresultat		<u>37 590</u>	<u>37 046</u>	<u>24 301</u>	<u>24 126</u>
Försäljnings- och administrationskostnader	4, 5	-17 357	-14 475	-17 601	-14 536
Övriga rörelsekostnader		-15	-1 170	-	-1 117
Rörelseresultat	3, 4, 5, 6, 7, 8	<u>20 218</u>	<u>21 401</u>	<u>6 700</u>	<u>8 473</u>
Resultat från finansiella investeringar					
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		116	111	116	104
Räntekostnader och liknande resultatposter		-6 164	-7 257	-1 141	-1 683
Summa resultat från finansiella investeringar		<u>-6 048</u>	<u>-7 146</u>	<u>-1 025</u>	<u>-1 579</u>
Resultat efter finansiella poster		<u>14 170</u>	<u>14 255</u>	<u>5 675</u>	<u>6 894</u>
Bokslutsdispositioner	9	-	-	-4 739	-6 600
Skatt på årets resultat	10	-2 816	-3 059	-145	31
Årets resultat		<u>11 354</u>	<u>11 196</u>	<u>791</u>	<u>325</u>

Balansräkningar	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
<u>Immateriella</u>					
<u>anläggningstillgångar</u>					
Immateriell rättighet	11	-	-	7 150	8 172
<u>Materiella</u>					
<u>anläggningstillgångar</u>					
Byggnader och mark	12	6 223	5 856	5 166	4 736
Produktions- och distributionsanläggning	13	340 745	354 224	136 971	139 823
Inventarier och verktyg	14	1 692	1 547	718	690
Pågående nyanläggningar	15	16 475	8 662	8 517	3 416
		<u>365 135</u>	<u>370 289</u>	<u>151 372</u>	<u>148 665</u>
<u>Finansiella</u>					
<u>anläggningstillgångar</u>					
Andelar i dotterföretag	16, 17	-	-	103 145	103 145
Värdepappersinnehav	17	705	705	705	690
Andra långfristiga fordringar	17	5 304	5 422	3 001	3 176
		<u>6 009</u>	<u>6 127</u>	<u>106 851</u>	<u>107 011</u>
Summa					
anläggningstillgångar		<u>371 144</u>	<u>376 416</u>	<u>265 373</u>	<u>263 848</u>
Omsättningstillgångar					
<u>Varulager m m</u>					
Råvaror och förnödenheter		<u>8 102</u>	<u>7 227</u>	<u>7 337</u>	<u>7 209</u>
<u>Kortfristiga fordringar</u>					
Kundfordringar		23 060	27 942	23 060	27 942
Skattefordringar		1 620	2 282	1 605	1 998
Övriga kortfristiga fordringar		1 112	599	1 029	599
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18	44 614	36 855	35 029	27 778
		<u>70 406</u>	<u>67 678</u>	<u>60 723</u>	<u>58 317</u>

Balansräkningar	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
<u>Kassa och bank</u>		<u>24 140</u>	<u>13 485</u>	<u>15 366</u>	<u>3 089</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>102 648</u>	<u>88 390</u>	<u>83 426</u>	<u>68 615</u>
Summa tillgångar		<u>473 792</u>	<u>464 806</u>	<u>348 799</u>	<u>332 463</u>

Balansräkningar	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Eget kapital och skulder					
Eget kapital					
<u>Bundet eget kapital</u>					
Aktiekapital, 55000 aktier		5 500	5 500	5 500	5 500
Reservfond		900	-	900	900
		<u>6 400</u>	<u>5 500</u>	<u>6 400</u>	<u>6 400</u>
<u>Fritt eget kapital</u>					
Balanserat resultat		-	-	1 544	1 345
Annat eget kapital inkl årets resultat		91 355	78 088	791	325
		<u>91 355</u>	<u>78 088</u>	<u>2 335</u>	<u>1 670</u>
Summa eget kapital		<u>97 755</u>	<u>83 588</u>	<u>8 735</u>	<u>8 070</u>
Obeskattade reserver	19	-	-	118 863	105 624
		<u>0</u>	<u>0</u>	<u>118 863</u>	<u>105 624</u>
Avsättningar					
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	20	6 545	6 652	3 104	3 222
Uppskjutna skatter		47 007	47 992	1 489	1 798
Summa avsättningar		<u>53 552</u>	<u>54 644</u>	<u>4 593</u>	<u>5 020</u>
Långfristiga skulder					
Skulder till koncernföretag	21	-	-	14 074	15 074
Skulder till kreditinstitut		225 877	242 794	132 687	133 460
Summa långfristiga skulder		<u>225 877</u>	<u>242 794</u>	<u>146 761</u>	<u>148 534</u>
Kortfristiga skulder					
Skulder till kreditinstitut		10 744	13 892	1 575	3 800
Checkräkningskredit	22	-	799	-	799
Leverantörsskulder		42 613	41 892	35 041	33 648
Skatteskulder		159	-	-	-
Skulder till koncernföretag		-	-	3 259	3 706
Övriga kortfristiga skulder		16 813	6 744	6 063	5 634

Balansräkningar	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23	<u>26 279</u>	<u>20 453</u>	<u>23 909</u>	<u>17 628</u>
Summa kortfristiga skulder		<u>96 608</u>	<u>83 780</u>	<u>69 847</u>	<u>65 215</u>
Summa eget kapital och skulder		<u>473 792</u>	<u>464 806</u>	<u>348 799</u>	<u>332 463</u>

Kassaflödesanalyser	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Den löpande verksamheten				
Rörelseresultat före finansiella poster	20 218	21 401	6 700	8 473
Avskrivningar	24 986	25 069	8 455	8 743
Erhållen ränta	116	111	116	104
Ej likviditetspåverkande poster	-107	318	-118	407
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	45 213	46 899	15 153	17 727
Erlagd ränta	-6 164	-7 257	-1 141	-1 683
Betald inkomstskatt	-860	-234	-453	-194
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	38 189	39 408	13 559	15 850
Ökning/minskning varulager	-875	788	-128	806
Ökning/minskning kundfordringar	4 882	-2 196	4 882	-2 196
Ökning/minskning övriga kortfristiga fordringar	-7 610	193	-7 288	-974
Ökning/minskning leverantörsskulder	721	22 105	1 393	19 972
Ökning/minskning övriga kortfristiga rörelseskulder	16 054	227	6 263	-1 357
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	51 361	60 525	18 681	32 101
Investeringsverksamheten				
Materiella anläggningstillgångar	-20 623	-30 124	-10 140	-21 381
Sålda materiella anläggningstillgångar	789	-	-	-
Amortering av övriga finansiella anläggningstillgångar	118	588	160	530
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-19 716	-29 536	-9 980	-20 851
Finansieringsverksamheten				
Checkräkningskredit	-799	-7 835	-799	-7 835
Amortering av skuld	-20 065	-19 749	-3 998	-10 374
Erhållet koncernbidrag	-	-	9 300	9 400
Lämnat koncernbidrag	-	-	-800	-
Utbetald utdelning	-126	-110	-126	-110
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-20 990	-27 694	3 577	-8 919
Årets kassaflöde	10 655	3 295	12 278	2 331
Likvida medel vid årets början	13 485	10 190	3 089	758
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Likvida medel vid årets slut	24 140	13 485	15 367	3 089

Noter, gemensamma för moderbolag och koncern

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Års- och koncernredovisningarna upprättas med tillämpning av årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Intäkter

Nettoomsättningen omfattar försäljningsintäkter från kärnverksamheten, dvs. produktion, försäljning och distribution av el, värme, elhandel, anslutningsavgifter samt andra intäkter såsom entreprenadavtal. I de fall varor och tjänster byts mot likartade varor och tjänster redovisas ingen intäkt. Samtliga intäkter värderas till det belopp som influerar eller beräknas inflyta, dvs. med hänsyn till rabatter och efter avdrag för moms och redovisas i posten nettoomsättning.

Tjänste- och entreprenaduppdrag redovisas enligt principen om successiv vinstavräkning, dvs. att intäkter och kostnader redovisas i förhållande till projektets färdigställandegrad. Färdigställandegraden fastställs genom en jämförelse mellan beräknade och faktiska utgifter på balansdagen.

Befarade förluster redovisas omedelbart.

Försäkringsersättningar vid driftsstopp, skador etc. som helt eller delvis täcks av försäkringsersättning redovisas som en beräknad försäkringsersättning när denna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Försäkringsersättningar redovisas i posten Övriga rörelseintäkter.

Offentliga bidrag, bidrag som erhållits för förvärv av en anläggningstillgång reducerar anläggningstillgångens redovisade anskaffningsvärde. Övriga offentliga bidrag redovisas i posten Övriga rörelseintäkter.

Från år 2018 redovisas inte längre energiskatten i resultaträkningen. Även år 2017 har justerats för att åren ska vara jämförbara.

Inkomstskatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatt redovisas i resultaträkningen utom då den underliggande transaktionen redovisas i eget kapital varvid även tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital. Aktuella skattefordringar och skatteskulder samt uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kvittas om det finns en legal rätt till kvittning.

Uppskjuten skatt är inkomstskatt för skattepliktiga resultat avseende framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner eller händelser. Uppskjuten skatt beräknas på samtliga temporära skillnader, dvs. skillnaden mellan de redovisade värdena för tillgångar och skulder och deras skattemässiga värden samt skattemässiga underskott. Uppskjuten skatt redovisas inte på temporära skillnader som härrör från den första redovisningen av goodwill. Förändringar i uppskjuten skatteskuld eller

uppskjuten skattefordran redovisas i resultaträkningen om inte förändringen är hänförlig till en post som redovisas i eget kapital.

Uppskjuten skatteskuld och uppskjuten skattefordran värderas enligt de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Immateriella tillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Förvärvad rättighet att köpa ut leasad kraftvärmeanläggning, avskrivning sker linjärt med 1 021 tkr årligen fram till 2025 då leasingavtalet löper ut.

Elcertifikaten värderas till det lägsta av genomsnittligt försäljningspris under räkenskapsåret och försäljningspris på balansdagen.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet om de beräknas ge företaget framtida ekonomiska fördelar, till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten.

Utgifter för löpande reparation och underhåll redovisas som kostnader.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod.

När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Bolagets mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av. Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader

Stommar	100 år
Fasader, yttertak, fönster	50 år
Hissar, ledningssystem	40 år
Övrigt	40 år
Distributionsanläggningar, elnät	40 år
Mätare	5-15 år
Produktionsanläggningar, fjärrvärme	30 år
Distributionsanläggningar, fjärrvärme	40 år
Hemvärmeanläggningar	15-20 år
Gatubelysningsanläggningar	20 år
Inventarier, verktyg och installationer	5-10 år

Inga låneutgifter aktiveras.

Nedskrivningar av icke-finansiella tillgångar

När det finns en indikation på att en tillgångs värde minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. Har tillgången ett återvinningsvärde som är lägre än det redovisade värdet, skrivs den ner till återvinningsvärdet. Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångarna på de lägsta nivåer där det finns separata identifierbara kassaflöden (kassagenererande enheter). För tillgångar, andra än goodwill, som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

I resultaträkningen redovisas nedskrivningar och återföringar av nedskrivningar i den funktion där tillgången nyttjas.

Leasingavtal

Rättigheter och skyldigheter enligt finansiella leasingavtal där koncernen är leasetagare redovisas i koncernredovisningen som tillgång och skuld i balansräkningen. Tillgången och skulden redovisas vid första redovisningstillfället till det lägsta av tillgångens verkliga värde och nuvärdet av minileaseavgifterna.

Förpliktelsen enligt finansiella leasingavtal redovisas som lång- respektive kortfristig skuld. Betalningar av minileaseavgifter redovisas som ränta och amortering av skulderna.

I företaget redovisas samtliga leasingavtal som operationell leasing (hyresavtal), oavsett om avtalen är finansiella eller operationella. Leasingavgiften redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

Leasingintäkterna redovisas linjärt under leasingperioden.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder, och låneskulder.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Varulager

Varulager värderas enligt lägsta värdets princip, dvs. till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet utgörs av inköpspris och utgifter direkt hänförliga till inköpet. Nettoförsäljningsvärdet utgörs av det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten med avdrag för uppskattade kostnader för färdigställande och för att åstadkomma en försäljning.

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när koncernen har en legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse och det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera åtagandet och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Om effekten av när i tiden betalningen sker är väsentlig redovisas avsättningen till nuvärdet av de framtida betalningar som krävs för att reglera förpliktelsen. Diskonteringsräntan utgörs av den räntesats som före skatt avspeglar aktuell marknadsbedömning av det tidsberoende värdet av pengar och de risker som är förknippade med framtida betalningar till den del riskerna inte beaktas genom att justeringar gjorts vid bedömningen av de framtida betalningarna.

Obeskattade reserver

Obeskattade reserver redovisas med bruttobelopp i balansräkningen, inklusive den uppskjutna skatteskuld som är hänförlig till reserverna.

Bokslutsdispositioner

Förändringar av obeskattade reserver redovisas som bokslutsdispositioner i resultaträkningen. Koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner.

Ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar: Kortfristiga ersättningar i koncernen utgörs av lön, sociala avgifter, betald semester, betald sjukfrånvaro, sjukvård och bonus. Kortfristiga ersättningar redovisas som en kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att betala ut en ersättning.

Ersättningar efter avslutad anställning:

I koncernen förekommer såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. I avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till ett annat företag och har inte någon legal eller informell förpliktelse att betala något ytterligare även om det andra företaget inte kan uppfylla sitt åtagande. Koncernens resultat belastas för kostnader i takt med att de anställdas pensionsberättigande tjänster utförts.

Vid förmånsbestämda planer står företaget i allt väsentligt riskerna för att ersättningarna kommer att kosta mer än förväntat och att avkastningen på relaterade tillgångar kommer att avvika från förväntningarna. Koncernen redovisar förmånsbestämda pensionsplaner i enlighet IAS 19. Premien för den förmånsbestämda pensionen är individuellt beräknad och är bland annat beroende av lön och förväntad återstående tjänstgöring. Den förmånsbestämda pensionen ger anställda som omfattas av pensionsplanen förmåner i form av en garanterad nivå på pensionsutbetalningarna under tre år.

Beräkning av den förmånsbestämda pensionen har gjorts av PRI i enlighet med grunder fastställda av Finansinspektionen (FFFS 2007:31). För 2018 innebär det en diskonteringsränta på 0,6% med dödlighetsantagande enligt DUS06. Den beräknade pensionsskulden inklusive därpå reserverad särskild löneskatt redovisas under Avsättning för pensioner.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificerar företaget, förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats och har en kortare löptid än tre månader från anskaffningstidpunkten.

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet

Eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatt) i förhållande till balansomslutningen.

Avkastning på totalt kapital

Resultat före avdrag för räntekostnader i förhållande till balansomslutningen.

Avkastning på eget kapital

Resultat efter finansiella poster i förhållande till eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatt).

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Upprättande av års- och koncernredovisning enligt K3 kräver att företagsledning och styrelse gör antaganden om framtiden och andra viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar på balansdagen som innebär en betydande risk för en väsentlig justering av de redovisade värdena för tillgångar och skulder i framtiden. Det görs också bedömningar som har betydande effekt på de redovisade beloppen i denna års- och koncernredovisning.

Uppskattningar och bedömningar baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer som under rådande förhållanden anses vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och bedömningar används sedan för att fastställa redovisade värden på tillgångar och skulder som inte framgår tydligt från andra källor.

Uppskattningar och bedömningar ses över årligen.

Det slutliga utfallet av uppskattningar och bedömningar kan komma att avvika från nuvarande uppskattningar och bedömningar. Effekterna av ändringar i dessa redovisas i resultaträkningen under det räkenskapsår som ändringen görs samt under framtida räkenskapsår om ändringen påverkar både aktuellt och kommande räkenskapsår.

Viktiga uppskattningar och bedömningar beskrivs nedan.

Inkomstskatter och uppskjutna skatter

Koncernen redovisar i sin balansräkning uppskjutna skattefordringar och skulder vilka förväntas bli realiserade i framtida perioder. Vid beräkning av dessa uppskjutna skatter måste vissa antaganden och uppskattningar göras avseende framtida skattekonsekvenser som hänför sig till skillnaden mellan i balansräkningen redovisade tillgångar och skulder och motsvarande skattemässiga värden.

Skattesatsen i Sverige sänks i två steg från 22 % till 21,4 % för räkenskapsår som inleds efter 31 december 2018 och till 20,6 % för räkenskapsår som inleds efter 31 december 2020. Som ett resultat av detta har berörda redovisade värden för uppskjuten skatt räknats om. Uppskjuten skatt som förväntas återföras fram till 31 december 2020 har beräknats med användning av den skattesats som kommer att gälla i Sverige under den aktuella perioden (21,4 %) och resterande del av den uppskjutna skatten har beräknats med den lägre skattesatsen (20,6 %). Beroende på när i tiden koncernen bedömer att återvinning respektive reglering av det redovisade värdet kommer att ske, kan de uppskjutna skatterna komma att justeras i efterföljande finansiella rapporter.

Not 3 Nettoomsättningens och rörelseresultatets fördelning på rörelsegrenar

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Nettoomsättningen fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:				
Verksamhet Administration	999	2 167	7 419	7 651
Verksamhet Elnät och elentreprenad	65 316	61 743	-	-
Verksamhet Produktion värme	121 959	110 815	123 390	112 871
Verksamhet Elhandel	82 515	124 587	85 726	75 369
Verksamhet Heby-Sala Bioenergi AB	7 803	6 601	-	-
Summa	<u>278 592</u>	<u>305 913</u>	<u>216 535</u>	<u>195 891</u>
Rörelseresultatet fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:				
Verksamhet Elnät och elentreprenad	9 103	8 183	-	-
Verksamhet Produktion värme	14 001	8 856	9 600	4 124
Verksamhet Elhandel	-2 900	4 349	-2 900	4 349
Verksamhet Heby-Sala Bioenergi AB	14	13	-	-
Summa	<u>20 218</u>	<u>21 401</u>	<u>6 700</u>	<u>8 473</u>

Not 4 Avskrivningar, nedskrivningar och återföringar

I koncernen uppgår avskrivningar och nedskrivningar (samt återföring därav) av materiella tillgångar till 24 986 tkr (25 069 tkr). I moderbolaget uppgår avskrivningarna av materiella tillgångar 7 433 tkr (7 725 tkr) och immateriella tillgångar till 1 021 tkr (1 021 tkr). Avskrivningar redovisas under rubriken "Kostnad för sålda tjänster".

Not 5 Medelantal anställda, löner, andra ersättningar och sociala avgifter

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Medelantalet anställda, med fördelning på kvinnor och män har uppgått till				
Kvinnor	14	12	13	10
Män	41	37	21	19
Totalt	<u>55</u>	<u>49</u>	<u>34</u>	<u>29</u>
Löner och ersättningar har uppgått till				
Styrelsen och verkställande direktören	1 180	1 160	1 063	1 028
Övriga anställda	<u>25 684</u>	<u>22 589</u>	<u>15 314</u>	<u>13 259</u>
Totala löner och ersättningar	26 864	23 749	16 377	14 287
Sociala avgifter enligt lag och avtal	9 481	8 150	5 795	4 893
Pensionskostnader (varav för styrelse och verkställande direktör i koncernen 489 tkr (42 tkr) och i moderbolaget 489 tkr (42 tkr))	<u>4 900</u>	<u>3 419</u>	<u>2 817</u>	<u>1 856</u>
Totala löner, ersättningar, sociala avgifter och pensionskostnader	<u>41 245</u>	<u>35 318</u>	<u>24 989</u>	<u>21 036</u>

Styrelseledamöter och ledande befattningshavare

	2018		2017	
	Antal på balansdagen	Varav män	Antal på balansdagen	Varav män
Styrelseledamöter	9	67 %	9	67 %
Verkställande direktör och andra ledande befattningshavare	7	71 %	7	71 %

Not 6 Ersättning till revisorerna

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Revisionsuppdraget	188	178	132	122
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	70	90	55	65
Skatterådgivning	15	8	15	8
Summa	<u>273</u>	<u>276</u>	<u>202</u>	<u>195</u>

Not 7 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

Av företagets totala inköp och försäljning mätt i kronor avser 2 % av inköpen och 5 % av försäljningen andra företag inom koncernen.

Not 8 Leasingavtal

Samtliga finansiella leasingavgifter redovisas som operationell leasing i moderbolaget. Under 2000 har ett finansiellt leasingavtal ingåtts avseende nyttjande av kraftvärmeverk. Leasingavtalet löper vidare med en uppsägningstid på 30 dagar. Dessutom finns finansiella leasingavtal avseende återkylare samt en mindre värmeanläggning. Nominella värdet av framtida minimi-leasingavgifter avseende icke uppsägningsbara leasingavtal fördelar sig enligt följande:

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Faller till betalning inom ett år	2 648	2 624	2 648	2 624
Faller till betalning senare än ett men inom fem år	9 766	10 661	9 766	10 661
Faller till betalning senare än fem år	<u>18 723</u>	<u>20 476</u>	<u>18 723</u>	<u>20 476</u>

Leasingkostnader och leasingintäkter
avseende operationella leasingavtal
uppgår under året till:

Leasingkostnader	11 177	11 151	11 177	11 151
------------------	--------	--------	--------	--------

Not 9 Bokslutsdispositioner

	Moderbolaget	
	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan	-13 239	-16 000
Erhållna koncernbidrag	9 300	9 400
Lämnade koncernbidrag	-800	-
Summa	<u>-4 739</u>	<u>-6 600</u>

Not 10 Skatt på årets resultat

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Aktuell skatt	-860	-235	-453	-194
Uppskjuten skatt	-1 956	-2 824	308	225
Skatt på årets resultat	<u>-2 816</u>	<u>-3 059</u>	<u>-145</u>	<u>31</u>
Redovisat resultat före skatt	3 179	383	936	294
Skatt beräknad enligt gällande skattesats 22 %	-699	-84	-206	-65
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	-448	-314	-346	-264
Skatteeffekt av ej skattepliktig realisationsvinst	126	163	98	135
Skatteeffekt av utnyttjat underskottsavdrag	160	-	-	-
Redovisad skattekostnad	<u>-860</u>	<u>-235</u>	<u>-453</u>	<u>-194</u>

Not 11 Immateriell rättighet

	Moderbolaget	
	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>
Ingående anskaffningsvärden	21 451	21 451
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	21 451	21 451
Ingående avskrivningar	-13 279	-12 258
Årets förändringar		
-Avskrivningar	-1 021	-1 021
Utgående ackumulerade avskrivningar	-14 300	-13 279
Utgående restvärde enligt plan	<u>7 151</u>	<u>8 172</u>

Not 12 Byggnader och mark

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>
Ingående anskaffningsvärden	15 177	15 177	8 094	8 094
-Inköp	633	-	633	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	15 810	15 177	8 727	8 094
Ingående avskrivningar	-9 321	-9 061	-3 358	-3 161
Årets förändringar				
-Avskrivningar	-266	-260	-203	-197
Utgående ackumulerade avskrivningar	-9 587	-9 321	-3 561	-3 358
Utgående restvärde enligt plan	<u>6 223</u>	<u>5 856</u>	<u>5 166</u>	<u>4 736</u>

Not 13 Produktions- och distributionsanläggningar

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>
Ingående anskaffningsvärden	641 436	622 857	206 726	191 246
Årets förändringar				
-Inköp	10 909	23 712	4 172	19 097

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>
-Försäljningar och utrangeringar	-	-5 133	-	-3 617
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	652 345	641 436	210 898	206 726
Ingående avskrivningar Årets förändringar	-287 212	-266 793	-66 903	-62 109
-Försäljningar och utrangeringar	-	3 963	-	2 500
-Avskrivningar	-24 388	-24 382	-7 024	-7 294
Utgående ackumulerade avskrivningar	-311 600	-287 212	-73 927	-66 903
Utgående restvärde enligt plan	<u>340 745</u>	<u>354 224</u>	<u>136 971</u>	<u>139 823</u>

Not 14 Inventarier och verktyg

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>
Ingående anskaffningsvärden Årets förändringar	23 747	22 141	11 228	10 655
-Inköp	2 692	1 606	1 659	573
-Årets statliga stöd	-1 425	-	-1 425	-
-Försäljningar och utrangeringar	-968	-	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	24 046	23 747	11 462	11 228
Ingående avskrivningar Årets förändringar	-22 200	-21 773	-10 538	-10 307
-Försäljningar och utrangeringar	179	-	-	-
-Avskrivningar	-332	-427	-206	-231
Utgående ackumulerade avskrivningar	-22 353	-22 200	-10 744	-10 538
Utgående restvärde enligt plan	<u>1 693</u>	<u>1 547</u>	<u>718</u>	<u>690</u>

Not 15 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>
Ingående nedlagda kostnader	8 662	3 856	3 416	1 705
Under året nedlagda kostnader	19 135	28 712	9 079	21 001
Under året genomförda omfördelningar	-11 322	-23 906	-3 978	-19 290
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Utgående nedlagda kostnader	<u>16 475</u>	<u>8 662</u>	<u>8 517</u>	<u>3 416</u>

Not 16 Andelar i dotterbolag

	<u>Org nr</u>	<u>Säte</u>
Sala-Heby Energi Elnät AB	556181-3675	Sala
Heby-Sala Bioenergiutvecklings AB	556403-3156	Sala

tkr	Eget Kapital	Resultat	Kapitalandel	Röstandel	Antal aktier	Bokfört värde
Sala-Heby Energi Elnät AB	12 702	1 023	100%	100%	40 000	100 000
Heby-Sala Bioenergiutvecklings AB	2 182	813	100%	100%	500	3 145
Summa						103 145

Not 17 Finansiella anläggningstillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>
Andelar i dotterföretag				
Ingående anskaffningsvärden	-	-	103 145	103 145
Årets förändringar	—	—	—	—
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>103 145</u>	<u>103 145</u>
Andelar i långfristiga värdepappersinnehav				
Ingående anskaffningsvärden	705	705	690	690

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>
Årets förändring				
Årets anskaffning	15	-	15	-
Årets försäljning	-15	-	-	-
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	705	705	705	690
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Andra långfristiga fordringar				
Ingående anskaffningsvärden	6 127	6 010	-	3 706
Årets förändring				
-Avgående fordringar, amorteringar	-823	-588	-	-530
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	5 304	5 422	0	3 176
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Utgående redovisat värde	<u>6 009</u>	<u>6 127</u>	<u>103 850</u>	<u>107 011</u>

Not 18 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>
Förutbetalda kostnader	6 565	4 410	5 225	3 444
Upplupna värme- och elintäkter	34 874	31 087	27 576	24 001
Övriga upplupna intäkter	3 175	1 358	2 228	333
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Summa	<u>44 614</u>	<u>36 855</u>	<u>35 029</u>	<u>27 778</u>

Not 19 Obeskattade reserver

	Moderbolaget	
	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>
Akkumulerad skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan	118 863	105 624
	<u> </u>	<u> </u>
Summa	<u>118 863</u>	<u>105 624</u>

Not 20 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>
Avsättningar enligt tryggandelagen				
Övriga	922	1 091	-	-
Avsättningar utanför tryggandelagens regelverk	5 623	5 561	3 104	3 221
Summa	<u>6 545</u>	<u>6 652</u>	<u>3 104</u>	<u>3 221</u>

Not 21 Upplåning

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>
Räntebärande skulder				
Långfristiga				
Skulder till kreditinstitut	145 963	242 842	126 488	133 460
Skulder till koncernföretag	-	-	14 074	15 074
Summa	<u>145 963</u>	<u>242 842</u>	<u>140 562</u>	<u>148 534</u>
Kortfristiga				
Skulder till kreditinstitut	3 592	13 844	1 575	3 800
Summa	<u>3 592</u>	<u>13 844</u>	<u>1 575</u>	<u>3 800</u>
Summa räntebärande skulder	<u>149 555</u>	<u>256 686</u>	<u>142 137</u>	<u>152 334</u>
Förfallotider				
Långfristiga skulder som förfaller till betalning mellan 1 och 5 år				
Skulder till kreditinstitut	14 997	55 376	6 300	15 200
Långfristiga skulder som förfaller till betalning efter 5 år				
Skulder till kreditinstitut	130 966	187 466	120 188	118 260
Summa	<u>145 963</u>	<u>242 842</u>	<u>126 488</u>	<u>133 460</u>

Not 22 Checkräkningskredit

Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till 30 000 tkr (30 000tkr) för koncernen och till 30 000 tkr (30 000tkr) för moderbolaget.

Not 23 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>
Upplupna räntekostnader	58	49	6	-2
Upplupna semesterlöner	2 832	2 567	1 824	1 698
Upplupna sociala avgifter	1 634	1 422	1 050	912
Upplupna energikostnader	14 637	8 732	14 637	8 732
Övriga poster	6 887	7 683	6 161	6 288
Summa	<u>26 279</u>	<u>20 453</u>	<u>23 909</u>	<u>17 628</u>

Not 24 Ställda säkerheter

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>
För egna avsättningar och skulder				
Avseende Skulder till kreditinstitut				
Fastighetsinteckningar	5 200	5 200	5 200	5 200
Företagsinteckningar	112 250	112 250	81 000	81 000
Summa	117 450	117 450	86 200	86 200
För egna eventalförpliktelser				
Summa ställda säkerheter	<u>117 450</u>	<u>117 450</u>	<u>86 200</u>	<u>86 200</u>

Not 25 Förslag till resultatdisposition

Till årsstämman förfogande står följande ansamlade resultat:

Balanserat resultat	1 543 783
Årets vinst	790 942
	<hr/>
	<u>2 334 725</u>

kronor

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att vinstmedlen disponeras så

att i ny räkning överförs	2 202 725
till aktieägarna utdelas 2,40 kr per aktie, totalt	132 000
	<hr/>

kronor

2 334 725

Koncernens fria egna kapital uppgår till 91 355 tkr (78 088 tkr).

Resultat- och balansräkningarna kommer att föreläggas årsstämman 2019-04-25 för fastställelse.

Sala 15 mars 2019

Christer Eriksson
Ordförande

Ronny Orvendal
Vice ordförande

Johan Widén

Tina Forsgren

Daniel Ahlin

Erik Åberg

Carina Schön

Johnny Roos

Carina Svärd

Håkan Carefall
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har avgivits den 20 mars 2019.

Johan Tingström
Auktoriserad revisor

Bilaga KS 2019/04/6

SALA KOMMUN	
Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink.	2019-03-15
Direkt	2019/394-6
Dpb:	

Årsredovisning

för

Salabostäder Aktiebolag

556352-0500

Räkenskapsåret

2018

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	2
Resultaträkning	12
Balansräkning	13
Kassaflödesanalys	15
Noter	16

Styrelsen och verkställande direktören för Salabostäder Aktiebolag, med säte i Sala, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2018.

Förvaltningsberättelse

Styrelse

Styrelsen utsedd av Sala kommun, har haft följande sammansättning under 2018.

Ordinarie:

Hans Eljansbo (m), ordf.
Mårten Öhrström (c), vice ordf.
Magnus Eriksson (sbä)
Per-Olov Rapp (s)
Åsa Nilsson (s)

Suppleanter:

Håkan Pettersson (kd)
Peter Kraft (mp)
Ragge Jagero (sd)

Ansvarsförsäkring för styrelse och verkställande direktör är tecknad hos ACE Europe.

Arbetsstagarrepresentanter

Vision har haft följande arbetsstagarrepresentanter i styrelsen:

Ligia Larsson (Vision)
Henrik Rosenlund (Vision ers)

Sammanträden

Styrelsen har under året hållit 11 styrelsemöten. Årsstämman hölls den 14 juni 2018.

Verkställande direktör

Bernard Niglis är bolagets verkställande direktör.

Revisorer

Ordinarie:

Anders Rabb, auktoriserad revisor
Elisabeth Nilsson (c), lekmannarevisor

Suppleanter:

Peter Söderman, auktoriserad revisor
Allan Westin (m), lekmannarevisor

Organisationsanslutningar

SABO
Sabona
HBV

*Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag
Arbetsgivarförbund
Husbyggnadsvaror HBV Ek.förening*

Ägare

Sala kommun äger samtliga aktier i bolaget.

VISION OCH MÅL

Allmänt om verksamheten

Salabostäder AB ägs av Sala kommun. Bolaget, som är ett allmännyttigt bostadsföretag, har till föremål för sin verksamhet att inom Sala kommun köpa, sälja, äga, bebygga, utveckla, hyra ut och förvalta fastigheter eller tomträtter med bostäder, affärlägenheter och hörande kollektiva anordningar.

Ändamålet med bolagets verksamhet är att uppföra eller på annat sätt förvärva fastigheter för att på marknadsmässiga villkor tillhandahålla goda bostäder i Sala, samt att tillhandahålla goda kontors- och affärslokaler för att tillgodose de boendes behov av varor och tjänster. Till ändamålet hör även att ge ägaren skälig avkastning.

Vision och fokuserade mål

Bolaget arbetar i enlighet med de beslut i KF § 179/2014 enligt följande "År 2024 har Sala kommun passerat 25 000 invånare och är ett långsiktigt hållbart samhälle med livskraft och god livskvalitet i hela kommunen".

Salabostäder AB:s vision är att "vi skall vara regionens bästa bostadsbolag med fokus på långsiktig hållbarhet".

Måluppfyllelse

Salabostäder är för kommunen ett viktigt verktyg för att skapa attraktiva livs- och boendemiljöer i kommunen.

Kommunfullmäktige beslutar om ägardirektiv som är det direktiv Salabostäder har att förhålla sig till. Ägardirektivet anger att Salabostäder ska agera långsiktigt och på konkurrensneutrala samt med affärsmässiga villkor bidra till att kommunen uppfyller sitt bostadsförsörjningsansvar. I ägardirektivet framgår det att bolaget ska utveckla boendet i Sala, infrastrukturellt och miljömässigt, och att bolaget ska medverka till att ta ett socialt ansvar för bostadsmarknaden i Sala och därmed vara en förebild.

Ägardirektiv gällde fram till och med 2016 och efter det har inte något nytt antagits än i Kommunfullmäktige. Fram tills att ett nytt ägardirektiv kommer följer Salabostäder det gamla. Bolagets långsiktiga direktavkastning ska vara lägst 5 %. Direktavkastning (bruttovinsten (justerad till normalt underhåll)/bokfört värde på fastigheterna) ska tillämpas. Bolaget ska ha en långsiktig soliditet på minst 10 % över tid.

De krav som ägaren formulerat för bolaget är dels de ekonomiska, dels de icke-ekonomiska. De ekonomiska avser av Kommunfullmäktige beslutade krav på avkastning och soliditet, medan de icke-ekonomiska främst har utformats som så kallade inriktningsmål. Styrelsen och verkställande direktören gör helhetsbedömningen att uppdraget från ägaren har uppnåtts.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Resultat och ställning

Nettoomsättningen uppgick till 181 608 tkr jämfört med 179 258 tkr föregående år. Finansnettot förbättrades med 892 tkr jämfört med föregående år och uppgick till -13 839 tkr (-14 731 tkr). Bolagets resultat efter finansiella poster uppgick till 15 465 tkr (17 087 tkr), vilket är 5 465 tkr högre än budgeterat.

Resultatet efter skatt uppgick till 13 389 tkr (13 368 tkr). Bolagets egna kapital efter räkenskapsårets utgång uppgick till 113 054 tkr (99 820 tkr).

Driftskostnaderna för 2018 är högre både jämfört med föregående år och vad som var budgeterat för 2018. Det beror främst på att utfallet för underhållet och uppvärmningen blev högre än förväntat.

Underhållskostnaderna visar för 2018 ett överskott mot budget på 3 010 tkr beroende på att fastighetsunderhållet i större grad aktiveras enligt K3 regelverket och därmed inte kostnadsförs i samma utsträckning i resultaträkningen.

Avskrivningarna har för 2018 givit ett underskott på 1 038 tkr jämfört med budget på grund av att pågående arbeten som aktiveras är svårt att budgetera.

Efter avsättning av uppskjuten skatt på -2 076 tkr är resultatet för 2018 13 389 tkr.

Resultatet av bolagets verksamhet samt den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets utgång framgår i övrigt av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Femårsöversikt (Tkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Balansomslutning	741,1	667,5	708,1	686,1	677,5
Omsättning	181,6	179,3	184,1	180,7	178,1
Underhåll	27,1	25,5	18,7	18,9	22,4
Driftskostnader	98,2	95,7	102,5	104,1	105,4
Fastighetsskatt	3,6	3,6	3,6	3,6	3,4
Avskrivningar	21,9	21,9	22,9	21,8	19,9
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	3,2	0,0
Finansiella intäkter	0,1	0,3	0,1	0,1	0,5
Finansiella kostnader	14,0	15,0	15,4	15,9	18,0
Resultat före skatt	15,5	17,1	21,1	13,4	9,5
Soliditet (%)	15,3	15,0	12,2	10,2	8,9
Likviditet (%)	48,7	110,2	205,7	110,2	72,8
Medeltal anställda	38,4	36,1	36,7	36,7	37,9
Arvoden och löner	17,1	14,9	15,2	15,4	14,6

Förändring av eget kapital (Tkr)

	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	10 247	8 900	67 305	13 368	99 820
Disposition enligt beslut av årets årsstämma:			13 368	-13 368	0
Utdelning			-155		-155
Årets resultat				13 389	13 389
Belopp vid årets utgång	10 247	8 900	80 518	13 389	113 055

KUNDER OCH MARKNAD

Marknad

Sala bostäder hade vid årets slut 2 663 bostäder. Av lägenhetsbeståndet finns ca 124 lägenheter i kommunens ytterområden. De första lägenheterna uppfördes i början på 1950-talet i kvarteret Stamparen 1 och omfattade 141 lägenheter. Av bolagets lägenhetsbestånd uppfördes 1 500 lägenheter under miljonprogrammet, det vill säga från början av 1960-talet och till mitten av 1970-talet. Under senare delen av 1980-talet och under 1990-talet byggdes och förvärvades 178 lägenheter i centrala Sala. Ytterligare 62 lägenheter har tillkommit genom nyproduktion under 2000-talet.

Vakansgraden har under hela året varit mycket låg och samtliga lägenheter har i princip varit uthyrda.

De senaste fem årens utveckling av vakanta lägenheter:

	2018	2017	2016	2015	2014
Antal lägenheter	2 663	2663	2 656	2 669	2 669
Vakanser, antal	9	4	8	11	20
Vakanser %	0,3	0,2	0,3	0,4	0,6
Hyresförluster, tkr	3 081	3377	2 761	2 623	4257

Hyresförhandlingar

Efter förhandling med Hyresgästföreningen träffade parterna en överenskommelse från 1 januari 2018 avseende höjning av utgående hyror med 0,7 % för bostäder.

Marknadsinsatser

Salabostäder sponsrar i huvudsak icke-kommersiella föreningar och verksamheter som har en tydlig anknytning till våra bostadsområden och som berör många hyresgäster. Vår utgångspunkt är att bostadsområden inte består av hus utan av människor som bor i dem. Därför måste allt utvecklingsarbete utgå ifrån människorna. De föreningar som vi har sponsringsavtal med har under hösten arrangerat vår familjedag med ca 200 besökare och ett bra genomförande. Föreningarna arrangerar förutom det även ytterligare en händelse var för våra hyresgäster. Det har varit allt från att prova på ridning till handbollsmatch med fika.

FASTIGHETER, INVESTERINGAR OCH FINANSIERING

Fastighetsbeståndet

Under 2018 har byggnationen av Kronparken fortsatt enligt tidplan. Projektet har framskridit utan några problem och båda huskropparna var i december klara. Det som återstår under nästa år är tekniska installationer och målning. Ett projekt har startas internt där bland annat kundtjänst är involverade för att allt skall löpa smärtfritt när lägenheterna släpps för uthyrning i mars 2019. Beräknat inflytt sker i oktober.

Totala investeringarna i bolaget uppgick till 116 215 tkr (10 016 tkr) under året varav maskiner och inventarier 1153 tkr (328 tkr). Under 2018 har pågående arbeten ökat jämfört med 2017. Det är Rot-projektet i Knostret 1 som är i slutskedet samt nyproduktionen i Kronparken som står för merparten av de upparbetade kostnaderna. Under året har även investering gjorts i en maskin som används i fastighetsskötseln.

Under året utfördes underhåll för 27 179 tkr (25 520 tkr). Det fördelar sig på lägenhetsunderhåll 19 835 tkr (15 485 tkr) och fastighetsunderhåll 7 344 tkr (10 035 tkr).

Rot-projektet

Den första etappen, Knostret 1 färdigställs helt i januari 2019. Då kommer projektet vara besiktat och alla hyresgäster är då återflyttade. Projektet har hållit budget även om vi på vissa poster fått ökade kostnader framförallt för projektering. Slutskedet av etappen har fungerat bra. I slutet av året inleddes även nästa etapp, Berget 1 med projektering och planering.

Ny primäranslutning av Fjärrvärme

Under året så har vi påbörjat primäranslutning av Jakobsberg och Bryggeriet. Istället för en överlämningspunkt får vi sex överlämningspunkter och lika många undercentraler. Under nästa år startar arbetet med att bygga om undercentralerna och samtidigt ansluta fjärrvärmen via den nya primäranslutningen. Projektet är helt klart 2021.

Underhåll

Stor arbete har lagts på att förbättra och byta ut äldre belysningar på områdena men även i husen.

Maskiner

Under året har det köpts in en ny redskapsbärare/gräsklippare. Samtidigt så har vi avyttrat två äldre maskiner varav den ena var en gräsklippare.

Marknadsvärden på fastigheter

Bolaget har under året genomfört en värdering av fastighetsbeståndet med hjälp av informations- och analysverktyget Datscha. Syftet med värderingen är att bedöma de respektive fastigheternas marknadsvärde. Marknadsvärdena i sin tur används för att redovisa värdeförändring, avkastning på beståndet samt för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov. Med ett fastighetsmarknadsvärde avses det mest sannolika priset vid en försäljning på en fri och öppen fastighetsmarknad vid en viss angiven tidpunkt.

Värderingen har skett på ett enhetligt sätt med en värderingsmetod baserad på fastigheternas driftnetto. Avkastningskravet för lägenheter har satts till 5 % och för lokaler samt garage till 7 %. Vakansnivån har bedömts vara fortsatt låg. Marknadsvärdet på bolagets färdigställda fastigheter är beräknade till 1 521 237 tkr (1 498 556 tkr). Motsvarande bokfört värde uppgick till 592 815 tkr (607 285 tkr). Övervärde beräknas som skillnaden mellan bedömt marknadsvärde och bokfört värde. Under 2018 ökade övervärdet till följd av höjt marknadsvärde till 938 855 tkr (902 669 tkr).

Kassaflöde och likviditet

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 38 164 tkr (45 130 tkr). Årets kassaflöde uppgick till 24 449 tkr (32 801 tkr). Bolagets tillgängliga likvida medel uppgick vid räkenskapsårets utgång till 19 528 tkr (43 977 tkr).

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Bolagets verksamhet exponeras för ett stort antal risker, till exempel anläggningsrisker, miljörisker, politiska risker, finansiella risker och operativa risker vilka kan påverka möjligheterna att uppnå de ekonomiska målen. För att kunna hantera hot och möjligheter bedrivs ett omfattande riskhanteringsarbete för olika delar inom bolaget. Insatserna prioriteras selektivt efter riskernas väsentlighet.

Den finansiella risken hanteras av bolagets ekonomiavdelning som ansvarar för finansiering och likviditetsplanering. Bolaget konsulterar Entropi, som är ett kunskapsföretag med gedigen erfarenhet från riskhantering och handel på finansmarknaderna, i alla frågor rörande finansiering innan beslut fattas. Arbetet styrs av styrelsens beslutad finanspolicy som syftar till att säkerställa bolagets finansieringsbehov till en så låg kostnad och risk som möjligt.

De finansiella riskerna kan främst delas in i finansieringsrisk, ränterisk, valutarisk, kreditrisk och motpartsrisk. Finansierings- och likviditetsrisk definieras som det lånebehov som inte kan täckas i ett ansträngt marknadsläge. Ränterisken avser risken för negativ påverkan på bolagets resultat- och balansräkning till följd av förändringar i ränteläget. Bolaget är främst exponerad för finansierings- och ränterisker.

Finansiella instrument används i syfte att begränsa ränterisker i låneportföljen samt att på ett flexibelt sätt kunna påverka låneportföljens räntebindning.

Försäkringar

Fastigheterna är försäkrade till fullvärde hos QBE Insurance Ltd och skadedjursförsäkring är tecknad hos Anticimex.

Finansiering

Bolaget har antagit en finanspolicy där den genomsnittliga räntebindningen inte får understiga 1 år och inte överstiga 7 år.

Räntebindning till	Lånebelopp	Andel av lån %
2019	101.900	18,1 %
2023	340.000	60,5 %
2025	120.000	21,4 %
	561.900	100,0 %

Genomsnittsränta inklusive borgensavgift till kommunen för 2018 var 2,5 % (3 %).

ORGANISATION

Personal

Antalet anställda inom bolaget uppgick vid utgången av 2018 till 41 årsarbetare. Medelantalet anställda under året uppgick till 38,4 årsarbetare. Av de anställda var 23,5 män och 14,9 kvinnor. Löner och sociala kostnader har belastat bolaget med 23 655 tkr varav de sociala kostnaderna utgjorde 5 400 tkr. Redogörelse för antal anställda och utbetalda löner för bolaget redovisat i bokslutskommentarerna.

Det finns en långsiktig plan gällande kompetensförsörjning för att säkerställa att vi har engagerade och motiverade medarbetare med rätt kompetens för att möta framtida utmaningar. Fokus ligger inom hyresjuridik, kundbemötande och ledarskap.

Arbetsmiljö och friskvård

Bolaget bedriver ett aktivt arbete för att kontinuerligt förbättra arbetsmiljön för all personal. Bolaget har köpt in personlarm som all personal ska använda sig av om det uppstår otrygga situationer eller att det finns en hotbild. Satsningar har även genomförts gällande ergonomiska hjälpmedel som ett steg till att förebygga skador i axlar, nacke och rygg etc.

Det erbjuds även personalvårdsförmåner för att ge personalen möjlighet att bibehålla en god hälsa, förebygga förslitningsskador samt att skapa trivsel och gemenskap. Personalen kan fritt välja motionsformer till ett värde av 3 000 kronor per år. Aktiviteten måste rymmas inom skatteverkets regler för skattefri förmån. Några exempel på aktiviteter är gymnastik, styrketräning, bowling, racketsporter, vanligt förekommande lagidrotter, spinning, thai chi, gigong m.fl.

Kvalitetspolicy

Bolagets kvalitetspolicy beskriver helhetssynen på kvalitet och omfattar såväl våra lägenheter som köpta tjänster och material. Kontinuerlig utveckling, korta beslutsvägar och väl utarbetade rutiner för kvalitetsstyrning, där alla tar ansvar i samverkan, ska ge bolaget nöjda kunder. Den pågående förändringen av organisation och ansvar med tyngdpunkt på att flytta ut ansvaret i organisationen är ett led i att förbättra vår kvalitetsuppföljning när det gäller köpta tjänster. Förändringen har redan gett effekt när det gäller kontroll av utförda tjänster. De förändringar som gjorts och fortfarande görs ger effekt både ekonomiskt och kvalitetsmässigt. Framförallt gäller det avtalsuppföljning och kontroller av utförda arbeten. De medel som kan frigöras på detta sätt används för underhåll av våra hus.

En påtaglig effekt av detta är vårt arbete med fukt/vattenskador som lett till väsentligt ökad ersättning från försäkringsbolag samtidigt som den genomsnittliga kostnaden per skada minskat avsevärt.

MILJÖ

Miljöpolicy

Bolagets miljöpolicy är vägledande för samtliga anställda i det dagliga arbetet och ställer krav på ett aktivt engagemang i miljöfrågor. Verksamheten skall anpassas till ekologiskt sunda system och därigenom skapa en uthållig och god livsmiljö för hyresgäster och andra som vistas i företagets områden. Kretsloppstänkande och resurssnåla lösningar skall beaktas i all verksamhet som företaget bedriver. Bolagets miljöarbete är i linje med kommunens arbete med miljöfrågor.

Återbruk och avfall

Genom att materialåtervinna hyresgästernas avfall minskas miljöpåverkan och spar på naturens resurser. Återvinning innebär också en ekonomisk besparing, genom lägre kostnader på sophantering. Miljöanpassat material och arbetssätt är ett krav vid upphandling av våra entreprenörer.

Energieffektivisering

Fjärrvärme utgör basen i bolagets energikonsumtion. Uppvärmningen av bostäderna i centrala Sala sker till största delen med fjärrvärme från Sala-Heby Energi AB. Övriga fastigheter uppvärms med bibränsle.

Som Salas klart största bostadsbolag har Salabostäder ett stort ansvar att bidra till minskad klimatpåverkan. Bolaget arbetar kontinuerligt med åtgärder för att minska energianvändningen. Under året påbörjades utbytet av fjärrvärmenätet på bostadsområdena Jakobsberg och Bryggeriet samt utbyte av undercentraler. Datorisering och uppkoppling av värmeanläggningar runt om i fastighetsbeståndet har genomförts löpande där behovet funnits och kommer att pågå framöver. Temperaturmätning i lägenheterna görs också löpande för att kunna driftoptimera byggnadernas uppvärmningssystem och följa upp lägenhetskomforten.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och den verkställande direktören föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	80 518 153
årets vinst	13 389 412
	93 907 565
disponeras så att	
till aktieägare utdelas	151 656
i ny räkning överföres	93 755 909
	93 907 565

Styrelsen föreslås bemyndigas att besluta om tidpunkt då utdelningen skall betalas.

Verksamhetens art och omfattning framgår av årsredovisning. Riskerna bedöms vara normala för de branscher som bolaget är verksam inom. Den föreslagna utdelningen utgör mindre än 0,2 procent av bolagets egna kapital. Förslaget till utdelning är i enlighet med Lag (20110:875) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag. Utdelning från allmännyttiga bostadsföretag får högst motsvara räntan på det kapital som kommunen vid föregående års räkenskapsårs utgång har skjutit till bolaget som betalning för aktier. Värdeöverföringar under ett räkenskapsår får dock inte överstiga ett belopp som motsvarar hälften av bolagets resultat för föregående räkenskapsår.

Bolagets ekonomiska ställning framgår av årsredovisningen och ger inte upphov till annan bedömning än att bolaget kan fortsätta sin verksamhet. Årsredovisningen innehåller också uppgifter om tillämpade principer för värdering av tillgångar, avsättningar och skulder.

Den föreslagna utdelningen påverkar bolagets soliditet marginellt från 15,3 % till 15,2 %. Bolagets likviditetsprognos innefattar beredskap för att klara löpande betalningsförpliktelser på kort och lång sikt samt framtida nödvändiga investeringar.

Styrelsens uppfattning är att den föreslagna utdelningen ej hindrar bolaget från att fullgöra sina förpliktelser på kort och lång sikt, ej heller att fullgöra erforderliga investeringar. Den föreslagna utdelningen kan därmed försvaras med hänsyn till vad som anförs i ABL 17 kap 3 § 2-3 st. (försiktighetsregeln).

Resultaträkning

Tkr

	Not 1	2018-01-01 -2018-12-31	2017-01-01 -2017-12-31
Nettoomsättning			
Hysesintäkter	2, 3	179 290	177 040
Övriga förvaltningsintäkter		2 318	2 218
Summa nettoomsättning		181 608	179 258
Fastighetskostnader			
Driftskostnader	4, 5, 6	-98 292	-95 701
Underhållskostnader	7	-27 179	-25 520
Fastighetsskatt		-3 668	-3 588
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	8	-21 869	-21 861
Övriga rörelsekostnader		-1 296	-770
Summa fastighetskostnader		-152 304	-147 440
Rörelseresultat		29 304	31 818
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		143	250
Räntekostnader och liknande resultatposter		-13 982	-14 981
Summa		-13 839	-14 731
Resultat efter finansiella poster		15 465	17 087
Resultat före skatt		15 465	17 087
Skatt på årets resultat	9	-2 076	-3 719
Årets resultat		13 389	13 368

Balansräkning

Tkr

Not
1

2018-12-31

2017-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för programvaror

10

1 074

0

1 074

0

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark

11

592 815

607 285

Maskiner och andra tekniska anläggningar

12

1 286

509

Inventarier

13

742

956

Pågående ny- och ombyggnader

14

122 706

11 613

717 549

620 363

Finansiella anläggningstillgångar

Aktier och andelar

15

70

70

70

70

Summa anläggningstillgångar

718 693

620 433

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Hyses- och kundfordringar

16

709

974

Övriga fordringar

17

398

372

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

1 794

1 708

2 901

3 054

Kassa och bank

19 528

43 977

Summa omsättningstillgångar

22 429

47 031

SUMMA TILLGÅNGAR

741 122

667 464

Balansräkning

Tkr

Not

1

2018-12-31

2017-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Bundet eget kapital

Aktiekapital (10.247 st aktier á 1 000 kr)

10 247

10 247

Reservfond

8 900

8 900

19 147

19 147

Fritt eget kapital

18

Balanserad vinst eller förlust

80 518

67 305

Årets resultat

13 389

13 368

93 907

80 673

Summa eget kapital

113 054

99 820

Avsättningar

Uppskjutna skatter

19

20 129

18 053

Summa avsättningar

20 129

18 053

Långfristiga skulder

20, 21

Skulder till kreditinstitut

561 900

506 900

Summa långfristiga skulder

561 900

506 900

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder

10 139

15 937

Aktuella skatteskulder

298

289

Övriga skulder

1 263

1 116

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

22

34 339

25 349

Summa kortfristiga skulder

46 039

42 691

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

741 122

667 464

Kassaflödesanalys

Tkr

Not
1

2018-01-01
-2018-12-31

2017-01-01
-2017-12-31

Den löpande verksamheten

Resultat före finansiella poster	29 304	31 818
Avskrivningar och nedskrivningar	23 164	22 630
Resultat vid försäljning av fastigheter	0	1
Betald skatt	-3 966	1 561
Erhållen ränta	143	250
Erlagd ränta	-13 982	-14 981

Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital

34 663   **41 279**

Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet

Förändring av kundfordringar	265	1 577
Förändring av kortfristiga fordringar	-112	130
Förändring av leverantörsskulder	-5 798	-2 243
Förändring av kortfristiga skulder	9 146	4 387
Kassaflöde från den löpande verksamheten	38 164	45 130

Investeringsverksamheten

Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-1 074	0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-116 384	-17 801
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-117 458	-17 801

Finansieringsverksamheten

Amortering av skuld	55 000	-60 000
Utbetald utdelning	-155	-130
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	54 845	-60 130

Årets kassaflöde

-24 449   **-32 801**

Likvida medel vid årets början

Likvida medel vid årets början	43 977	76 778
Likvida medel vid årets slut	19 528	43 977

Noter

Tkr

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

De viktigaste redovisnings- och värderingsprinciperna som använts vid upprättande av de finansiella rapporterna sammanfattas nedan.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen har upprättats i enlighet med uppställningsformen i Redovisningsrådets rekommendation nr 7, avseende indirekt kassaflöde. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Bland likvida medel ingår kassa- och banktillgodohavanden.

Resultaträkning

Hysesintäkter

Hysesintäkter aviseras i förskott men redovisas så att endast den del som belöper på perioden redovisas som intäkt. Förskottshyror redovisas som förutbetalad intäkt. Vidaredebiterade kostnader för bland annat el, städning, återställning av lägenhetens skick etc. redovisas som övriga förvaltningsintäkter.

Ränteintäkter

Ränteintäkter redovisas i takt med att de intjänas.

Ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar såsom löner, sociala avgifter, semester, bilersättningar och liknande är ersättningar som förfaller inom 12 månader från balansdagen det år som den anställde tjänar in ersättningen och kostnadsförs löpande om inte utgiften inkluderas i anskaffningsvärdet för en anläggningstillgång.

Pensioner

Bolagets pensionsförpliktelser enligt allmän pensionsplan täcks genom försäkringspremier i KPA. Samtliga pensionsplaner är avgiftsbestämda och innebär att premierna kostnadsförs löpande.

Lånekostnader

Lånekostnader belastar resultatet i den period till vilken de hänförs sig, oavsett hur de upplånade medlen har använts.

Avskrivningar

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. linjär avskrivningsmetod används för samtliga typer av materiella anläggningstillgångar.

Följande avskrivningsprocent tillämpas i bolaget:

Byggnader	15-100 år
Markanläggningar	20 år
Inventarier	5 år
Bredband/Fibernät	15 år

Byggnaderna består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Huvudindelningen är byggnader, markanläggningar och mark. Bolagets mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningar av byggnader:

Stomme	70-100 år
Tak	40-70 år
Fasad	50-80 år
Installationer	35 år
Badrum/kök	40 år
Inre ytskikt	16 år

Nedskrivningar - materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en tillgångs värde minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. När en fastighets marknadsvärde understiger det bokförda värdet skall nedskrivning ske. För fastigheter som tidigare skrivits ner görs vid varje bokslut en prövning om återföring bör göras. Om behov finns återförs tidigare gjorda nedskrivningar över resultaträkningen.

Underhåll och reparationer

Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader.

Realisationsvinst respektive realisationsförlust

Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av byggnader, mark, markanläggningar samt inventarier redovisas som övrig rörelseintäkt respektive övrig rörelsekostnad.

Skatt

Skatt på årets resultat i resultaträkningen består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats. Uppskjuten skatt är inkomstskatt för skattepliktiga resultat avseende framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner eller händelser.

Balansräkning

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset de utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet om de beräknas ge företaget framtida ekonomiska fördelar, till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten.

Pågående ny-, till- och ombyggnader

Pågående ny-, till- och ombyggnader har värderats till nedlagda direkta kostnader. Balansposten har inte belastats med räntekostnader.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när bolaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumenten har löpt ut eller överförs och bolaget har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelser har reglerats eller på annat sätt upphört.

Kundfordringar/kortfristiga fordringar

Kundfordringar och kortfristiga fordringar redovisas som omsättningstillgångar till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Långfristiga skulder

Posten består huvudsakligen av aktier samt ett mindre innehav av räntebärande tillgångar och de innehas på lång sikt. Tillgångar ingående i posten redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde med bedömning av nedskrivningsbehov föreligger. De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde, minskat med eventuell reservering för värdeminskning.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader.

Derivatinstrument som ingår i säkringsredovisning

Säkringsredovisning tillämpas för derivatinstrument som ingår i ett dokumenterat säkringssamband. För att säkringsredovisning ska kunna tillämpas krävs att det finns en entydig koppling mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten. Det krävs också att säkringen effektivt skyddar den risk som är avsedd att säkras, att effektiviteten löpande kan visas vara tillräckligt hög genom effektivitetsmätningar och att säkringsdokumentation har upprättats. Bedömningen om huruvida säkringsredovisning ska tillämpas görs vid ingången av säkringsrelationen. Redovisning av värdeförändringen beror på vilken typ av säkring som ingåtts. Förluster hänförliga till den säkrade risken redovisas inte så länge som säkringsförhållandet består.

Den ränteriskexponering som bolaget har i sin balans- och resultaträkning och som påverkas av ränteförändringar, framför allt genom bolagets kontinuerliga upplåning, bestående i huvudsak av förlängningar av befintliga krediter, nyupplåning och framtida ränteriskexponeringar i form av nyinvesteringar, har bolaget valt att löpande hantera med hjälp av vanliga standardiserade ränteswapar i första hand om inget annat redovisats speciellt. Säkringsförhållanden kan ske mot både rörlig och fast ränta. Denna ränteriskexponering hanteras som en helhet, i en portfölj bestående av krediter, ränteswapar och öriga ränteriskexponeringar.

Ränteriskhanteringen skall syfta till att minska riskerna och genomföras med en konservativ grundsyn, där långsiktig stabilitet, men med full flexibilitet, skall vara ett av huvudmålen. Syftet med ränteriskhanteringen skall därmed inte vara någon "tradingverksamhet", men med en aktiv ränteriskhantering, kan det innebära ett mindre antal nya eller stängda ränteswapar per år. Detta speciellt om swappportföljens riskprofil behöver förändras, eller om förutsättningarna på kapitalmarknaden förändras radikalt under en kortare tidsrymd. Som ett led i den aktiva hanteringen av ränteriskerna kan därmed förtida avslut av ränteswapavtal förekomma vilket är en naturlig del i hanteringen.

Tillåtna säkringsinstrument regleras i finanspolicyn och används enbart för att hantera uppkomna risker. Portföljteorin tillämpas enligt ovan och därmed utgör samtliga derivat säkringsinstrument, om inte annat speciellt anges. Samtliga säkringsinstrument redovisas månatligen i finansrapporten och finns tillgängliga i intern dokumentation.

Intäkter och kostnader för ränteswapar nettoredovisas under räntekostnader. Marknadsvärdeförändringar under swapavtalens löptid redovisas inte i resultatet.

Säkringsredovisning ska avbrytas när säkringsinstrumentet förfaller, säljs, löses eller avslutas på annat liknande sätt eller att säkringen inte längre förväntas vara effektiv. När säkringsredovisning upphör ska säkringsinstrumentet värderas enligt grundreglerna, d.v.s. lägsta värdets princip om derivatet har ett positivt värde och en skuld om derivatet har ett negativt värde. Eventuella differenser redovisas i resultaträkningen på sådant sätt att säkringen är fortsatt och fullt ut effektiv. D.v.s. att de grundläggande målen avseende säkrade kassaflöden över tiden uppfylls.

Avsättningar

Bolaget gör en avsättning när det finns en legal eller informell förpliktelse och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Bolaget nuvärdeberäknar förpliktelser som väntas regleras efter mer än tolv månader. Den ökning av avsättningen som beror på att tid förflyter redovisas som räntekostnad. Bolagets pensionsskuld redovisas som avsättning. Pensionskulden är hänförlig till pensionsavtalet med KPA. Avsättningen sker efter en på försäkringstekniska grunder av KPA gjord beräkning.

Skatt

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skatt görs i sin helhet enligt balansräkningsmetoden på alla temporära differenser som uppkommer mellan det skattemässiga värdet och det redovisade värdet på tillgångar och skulder. Den huvudsakliga temporära differensen uppkommer från avskrivningar på byggnader och underskottsavdrag. En skattesats om 20,6 % har använts vid beräkningen av uppskjuten skatt. Uppskjutna skattefordringar redovisas i den omfattningen det är troligt att framtida skattemässiga resultat kommer att kunna kvittas mot de temporära skillnaderna.

Aktuell skatt, liksom förändring i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital. Skatteeffekter av poster som redovisas direkt mot eget kapital, redovisas mot eget kapital.

Uppskattningar och bedömningar

Upprättande av årsredovisningen enligt K3 kräver att företagsledning och styrelse gör antaganden om framtiden och andra viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar på balansdagen som innebär en betydande risk för en väsentlig justering av de redovisade värdena för tillgångar och skulder i framtiden. Det görs också bedömningar som har betydande effekt på de redovisade beloppen i denna årsredovisning.

Uppskattningar och bedömningar baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer som under rådande förhållanden anses vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och bedömningar används sedan för att fastställa redovisade värden på tillgångar och skulder som inte framgår tydligt från andra källor. Uppskattningar och bedömningar ses över årligen.

Det slutliga utfallet av uppskattningar och bedömningar kan komma att avvika från nuvarande uppskattningar och bedömningar. Effekterna av ändringar i dessa redovisas i resultaträkningen under det räkenskapsår som ändringarna görs samt under framtida räkenskapsår om ändringen påverkar både aktuellt och kommande räkenskapsår.

Viktiga uppskattningar och bedömningar beskrivs nedan.

Prövning av nedskrivningsbehov för materiella anläggningstillgångar

Bolaget har betydande värden redovisade i balansräkningen avseende materiella anläggningstillgångar. Dessa testas för nedskrivningsbehov i enlighet med de redovisningsprinciper som beskrivs i bolagets not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper.

Inkomstskatter och uppskjutna skatter

Bolaget redovisar i sin balansräkning uppskjutna skattefordringar och skulder vilka förväntas bli realiserade i framtida perioder. Vid beräkning av dessa måste vissa antaganden och uppskattningar göras avseende framtida skattekonsekvenser som hänför sig till skillnaden mellan i balansräkningen redovisade tillgångar och skulder motsvaranden skattemässiga värden.

Uppskattningar inkluderar även att skattelagar och skattesatser kommer att vara oförändrade samt att gällande regler för utnyttjande av förlustavdrag inte kommer att ändras.

Not 2 Hyresintäkter

	2018	2017
I nettoomsättningen ingår intäkter från:		
Bostäder	171 546	169 910
Lokaler	8 489	8 753
Övrigt	5 483	4 875
Avgår rabatter (underhållsrabatter)	-3 150	-3 121
	182 369	180 418
Avgår outhyrda objekt		
Bostäder	-1 345	-1 777
Lokaler	-863	-811
Övrigt	-872	-789
	-3 081	-3 378
Summa hyresintäkter		
Hyresintäkter	179 288	177 040
	179 288	177 040

Not 3 Operationell leasing

Framtida minimileasingavgifter som kommer att erhållas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:

	2018	2017
Förfaller till betalning inom ett år	2 430	2 856
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	2 533	2 437
Förfaller till betalning senare än fem år	1 463	1 406
	6 426	6 699

98 % av uthyrningen i bolaget avser uthyrningen av bostäder, garage, förråd och bilplatser. Avtalen avseende uthyrningen är tillsvidareavtal med tre månaders uppsägningstid.

Not 4 Driftskostnader

	2018	2017
Fastighetsskötsel och städ	17 995	17 084
Reparationer	18 575	17 635
Taxbundna kostnader	17 308	17 978
Uppvärmning	22 976	22 613
Administration	18 575	17 396
Övriga driftskostnader	2 903	2 995
	98 332	95 701

Not 5 Ersättning till revisorerna

	2018	2017
Revisionsuppdraget	216	181
Skatterådgivning	26	139
	242	320

Not 6 Medeltal anställda, löner, andra ersättningar och sociala avgifter

	2018	2017
Medelantalet anställda		
Kvinnor	14,9	12,3
Män	23,5	23,8
	38,4	36,1
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	1 091	896
Övriga anställda	15 999	13 974
	17 090	14 870
Sociala kostnader		
Sociala avgifter enligt lag och avtal	5 400	4 503
Pensionskostnader, varav för styrelse 3 tkr (2 tkr) och verkställande direktör 40 tkr (38 tkr)	1 165	936
	6 565	5 439
Totala löner, ersättningar, sociala avgifter och pensionskostnader	23 655	20 309
Könsfördelning bland ledande befattningshavare		
Andel kvinnor i styrelsen	17 %	17 %
Andel män i styrelsen	83 %	83 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	25 %	25 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	75 %	75 %

Not 7 Utgifter för årets underhållskostnader

	2018	2017
Lägenhetsunderhåll	19 835	15 485
Övrigt underhåll	7 344	10 035
	27 179	25 520

Not 8 Planenliga avskrivningar och nedskrivningar

	2018	2017
Byggnader	21 280	21 334
Maskiner och andra tekniska anläggningar	203	197
Inventarier	386	330
Nedskrivningar	0	0
Summa planenliga avskrivningar och nedskrivningar	21 869	21 861

Not 9 Skatt på årets resultat

	2018	2017
Skatt på årets resultat		
Uppskjuten skatt	-2 076	-3 732
Skatt på grund av ändrad beskattning	0	13
Skatt på årets resultat	-2 076	-3 719

Avstämning av effektiv skatt

	2018		2017	
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Redovisat resultat före skatt		15 465		17 087
Skatt enligt gällande skattesats	22,00	-3 402	22,00	-3 759
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader		-41		-15
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter		0		0
Justering avseende skatter för föregående år		0		0
Skatteeffekt av skillnad av redovisad och skattemässig vinst vid försäljning av fastighet		0		0
Skatteeffekt av avdragsgilla kostnader som ej ingår i det redovisade resultatet		1 429		2 132
Skatteeffekt av temporär skillnad i avskrivning på byggnader		-1 438		-1 339
Skatteeffekt av förändring av övervärde på byggnader		1 874		-751
Skatt hänförlig till tidigare år		0		13
Skatteeffekt av sänkt bolagsskatt avseende värdet på redovisat underskott		-497		
Redovisad skattekostnad	13,42	-2 076	21,77	-3 719

Not 10 Balanserade utgifter för programvaror

	2018-12-31	2017-12-31
Inköp	1 074	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 074	
Utgående redovisat värde	1 074	

Not 11 Byggnader och mark

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	942 733	933 990
Inköp	8 105	9 688
Försäljningar/utrangeringar	-4 137	-945
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	946 701	942 733
Ingående avskrivningar	-309 641	-288 478
Försäljningar/utrangeringar	2 841	171
Årets avskrivningar	-21 280	-21 334
Utgående ackumulerade avskrivningar	-328 079	-309 641
Ingående nedskrivningar	-25 807	-25 807
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-25 807	-25 807
Utgående redovisat värde	592 815	607 285
Taxeringsvärden byggnader	681 538	676 377
Taxeringsvärden mark	207 617	206 056
	889 155	882 433
Bokfört värde byggnader	577 499	591 969
Bokfört värde mark	15 316	15 316
	592 815	607 285

Vid värderingen 2018 har informations- och analysverktyget Datscha använts. Värderingen bygger på faktiska hyresnivåer och schabloner avseende drift- och underhållskostnader samt schablonmässig hyresutveckling.

Beräknat	1 518 686	1 498 556
----------	-----------	-----------

Not 12 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 838	2 775
Inköp	981	63
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 819	2 838
Ingående avskrivningar	-2 329	-2 132
Årets avskrivningar	-203	-197
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 532	-2 329
Utgående redovisat värde	1 287	509

Not 13 Inventarier, verktyg och installationer

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	3 135	2 870
Inköp	173	265
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 308	3 135
Ingående avskrivningar	-2 179	-1 849
Årets avskrivningar	-386	-330
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 565	-2 179
Utgående redovisat värde	742	956

Not 14 Pågående ny- och ombyggnader

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående nedlagda kostnader	11 613	3 824
Under året nedlagda kostnader	115 061	15 616
Under året genomförda omfördelningar	-3 968	-7 827
Utgående nedlagda kostnader	122 706	11 613
Utgående redovisat värde	122 706	11 613

Not 15 Andelar i intresseföretag

Namn	Antal andelar	Kvotvärde	Bokfört värde
SABO Byggnadsförsäkrings AB	70	1	70
			70

Not 16 Hyres- och kundfordringar

	2018-12-31	2017-12-31
Hyresfordringar	70	245
Kundfordringar	639	729
Summa hyres- och kundfordringar	709	974

Not 17 Övriga fordringar

	2018-12-31	2017-12-31
HBV	398	372
Skattekonto	0	0
Summa övriga fordringar	398	372

Not 18 Förslag till vinstdisposition

2018-12-31

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel:

balanserad vinst	80 518
årets vinst	13 389
	93 908

disponeras så att	
till aktieägare utdelas	152
i ny räkning överföres	93 756
	93 908

Not 19 Uppskjuten skatteskuld

Temporära skillnader föreligger i de fall tillgångarnas eller skulders respektive skattemässiga värden är olika. Temporära skillnader avseende följande poster samt underskottsavdrag har resulterat i uppskjutna skatteskulder:

	2018-12-31	2017-12-31
Uppskjuten skattefordran hänförlig till deklarerat underskott	-7 312	-11 262
Uppskjuten skatteskuld hänförlig till skattemässigt ej avdragsgilla kostnader	27 441	29 315
Belopp vid årets utgång	20 129	18 053

Not 20 Upplåning

	2018-12-31	2017-12-31
Räntebärande skulder		
Långfristiga skulder till kreditinstitut	561 900	506 900
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	0	0
	561 900	506 900
Förfallotider		
Långfristiga skulder med löptider över 5 år		
Skulder till kreditinstiut	561 900	506 900

De långfristiga skulderna är föremål för risker/möjligheter vid förändringar av marknadsräntorna. För att hantera dessa risker/möjligheter används finansiella derivatinstrument, s.k. ränteswapar. På detta sätt kan räntebindningen och kapitalbindningen hanteras med full flexibilitet. Förutsättningar skapas för att, när som helst, förändra räntebindningstiden och bättre möta förändringar på räntemarknaden. Riktlinjer och ramar för riskhanteringen är fastlagda i en av styrelsen beslutad finanspolicy.

Per bokslutsdagen finns derivatavtal som totalt uppgår till 460 MSEK (460). Den genomsnittliga räntebindningstiden för den totala skuldportföljen uppgår till 3,32 år (4,59 år) och den genomsnittliga effektiva räntan uppgår till 2,00 % (2,36 %). Marknadsvärdet på derivatavtalen uppgår till -32,7 MSEK (-38,4).

Marknadsvärdet representerar den kostnad/intäkt som skulle uppstå om man avslutar avtalen i förtid. Analogt skulle motsvarande marknadsvärde (s.k. ränteskillnadsersättning) uppstå om man istället valt att använda långa räntebindningar på de enskilda lånen. Om respektive ränteswapavtal kvarstår t.o.m. sitt slutförfalldatum så kommer undervärdet/överbärdet att löpande elimineras.

Så kallad "Säkringsredovisning" tillämpas avseende derivat, bl.a. innebärande att värdeförändringar i derivatavtal inte redovisas över resultaträkningen. Det skall finnas en ekonomisk relation mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten. Säkringsförhållandet skall vara effektivt och dokumenteras när säkring ingås. Uppföljning av ekonomisk relation och effektivitet sker löpande via rutiner för finansiell rapportering. Särskild dokumentation är upprättad som bl.a. fastlägger strategier och mål för riskhanteringen.

Not 21 Upplåning - förfalloprofil

Nedan framgår de långfristiga skuldernas förfalloprofil, MSEK, (inklusive ränteswapar) avseende räntebindningen.

	2018-12-31	2017-12-31
Inom 0-1 år	102	47
Inom 1-2 år	0	0
Inom 2-3 år	0	0
Inom 3-4 år	340	0
Inom 4-5 år	0	340
Inom 5-6 år	120	0
Inom 6-7 år	0	120
Inom 7-8 år	0	0
Inom 8-9 år	0	0
Inom 9-10 år	0	0
Summa	562	507

Not 22 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna räntor	5 635	5 737
Upplupna semesterlöner	854	869
Upplupna sociala avgifter	327	333
Förutbetalda hyror	12 907	12 899
Intäktsrabatter ROT projekt Länsstyrelsen	9 340	0
Övriga poster	5 276	5 510
	34 339	25 347

Resultat- och balansräkningen kommer att föreläggas på årsstämma för fastställelse.

Sala 2019-

Bernard Niglis
Verkställande direktör

Hans Eljansbo

Magnus Eriksson

Mårten Öhrström

Åsa Nilsson

Per-Olov Rapp

Vår revisionsberättelse har lämnats 2019-

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Anders Rabb
Auktoriserad revisor

Bilaga KS 2019/64/7

SALA KOMMUN	
Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink.	2019 -03- 15
Diarienum:	2019/394 - 7
Dob:	

Årsredovisning för

Sala Silvergruva AB publ.

556333-0207

Räkenskapsåret

2018-01-01 - 2018-12-31

Innehållsförteckning:**Sida**

Förvaltningsberättelse	1-2
Resultaträkning	3
Balansräkning	4-5
Noter	6-12
Underskrifter	12

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Sala Silvergruva AB, 556333-0207, med säte i Sala, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2018-01-01 - 2018-12-31.

Allmänt om verksamheten

Verksamheten

Sala Silvergruva AB är ett publikt aktiebolag där Sala Kommun är majoritetsägare med 45000 A-aktier samt 256 B-aktieägare som sammanlagt äger 10710 aktier. Sala Silvergruva AB bedriver verksamhet inom turistnäringen. Fastigheterna som förvaltas är ett industri- och kulturarv från 1500talet.

Besöksverksamheten innefattar guidade visningar av den anrika Silvergruvan, boendeanläggning, mat och café, museum, höghöjdsbana, konferenser och olika arrangemang.

Ekonomi

Framtid

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

	2018-12-31	2017-12-31	2016-12-31	2015-12-31	Belopp i Tkr 2014-12-31
Nettoomsättning	11 399	12 014	10 440	10 573	9 550
Rörelsemarginal %	-20,1	-14,0	-13,0	-17,8	22,8
Balansomslutning	16 535	16 483	9 640	10 788	10 970
Avkastning på sysselsatt kapital %	-17,9	-12,8	-23,8	-24,2	29,8
Avkastning på eget kapital %	-86,1	-34,4	-201,7	-87,7	46,6
Soliditet %	17,0	33,0	8,0	21,0	40,0

Definitioner: se not

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Från och med bokföringsåret 2017 redovisar bolaget enligt principer för K3. I samband med övergången från K2 till K3 har en komplett genomgång av fastigheterna gjorts för att identifiera och bedöma komponenter och avskrivningstider. Fastigheternas värde har också skrivits upp i samband med bokslutet. Årsredovisningen per 2017-12-31 är upprättad enligt standard för redovisningsprinciper för K3. Föregående års siffror har inte räknats om och således blir vissa uppgifter i jämförelse något haltande.

Eget kapital

	Aktiekapital, nyemission under reg	Uppskrivnings- fond	Reservfond övr bundna fonder
Bundet eget kapital			
Ingående balans	1 500		
Justerad ingående balans	1 500	-	-
<i>Förändringar direkt mot eget kapital</i>			
Uppskrivning av anläggningstillgångar		6 479	
Summa	-	6 479	-

Vid årets utgång	<u>1 500</u>	<u>6 479</u>	<u>-</u>
<i>Fritt eget kapital</i>			
Ingående balans	-2 599		
Justerad ingående balans	<u>-2 599</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Årets resultat	-2 489		
Summa	<u>-2 489</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Vid årets utgång	<u>-5 088</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Villkorlig återbetalningsskyldighet för aktieägartillskott uppgick till 2 300 000 kr (2 300 000 kr).

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsen föreslår att fritt eget kapital, kronor -5 087 716, disponeras enligt följande:

	<i>Belopp i Tkr</i>
Balanseras i ny räkning	<u>-5 088</u>
Summa	-5 088

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande noter

Resultaträkning

<i>Belopp i Tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2018-01-01- 2018-12-31</i>	<i>2017-01-01- 2017-12-31</i>
Nettoomsättning	2	11 399	12 014
Förändring av varulager samt pågående arbeten för annans räkning		23	-46
Övriga rörelseintäkter	3	4 077	4 285
		<u>15 499</u>	<u>16 253</u>
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-1 873	-1 985
Handelsvaror		-635	-712
Övriga externa kostnader		-4 386	-4 668
Personalkostnader	4	-10 184	-9 873
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-713	-701
Rörelseresultat		<u>-2 292</u>	<u>-1 686</u>
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	5	-	-
Räntekostnader och liknande resultatposter	6	-197	-167
Resultat efter finansiella poster		<u>-2 489</u>	<u>-1 853</u>
Resultat före skatt		<u>-2 489</u>	<u>-1 853</u>
Årets resultat		<u>-2 489</u>	<u>-1 853</u>

Balansräkning

<i>Belopp i Tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2018-12-31</i>	<i>2017-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Koncessioner, patent, licenser, varumärken samt likn rättigheter	7	19	3
		<u>19</u>	<u>3</u>
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	8	12 445	12 776
Inventarier, verktyg och installationer	9	1 758	1 934
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	10	1 013	417
		<u>15 216</u>	<u>15 127</u>
Summa anläggningstillgångar		<u>15 235</u>	<u>15 130</u>
Omsättningstillgångar			
Varulager mm			
Råvaror och förnödenheter		46	52
Färdiga varor och handelsvaror		201	216
		<u>247</u>	<u>268</u>
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		460	538
Övriga fordringar		156	112
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		402	370
		<u>1 018</u>	<u>1 020</u>
Kassa och bank		35	65
Summa omsättningstillgångar		<u>1 300</u>	<u>1 353</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>16 535</u>	<u>16 483</u>

Balansräkning

<i>Belopp i Tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2018-12-31</i>	<i>2017-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		1 500	1 500
Uppskrivningsfond	11	6 479	6 479
		7 979	7 979
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust		-2 599	-735
Årets resultat		-2 489	-1 853
		-5 088	-2 588
Summa eget kapital		2 891	5 391
<i>Långfristiga skulder</i>			
Övriga skulder till kreditinstitut	12	1 868	1 730
Övriga långfristiga skulder		8 028	5 680
		9 896	7 410
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut		-	392
Förskott från kunder		96	91
Leverantörsskulder		1 482	1 018
Övriga kortfristiga skulder		280	661
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1 890	1 520
		3 748	3 682
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		16 535	16 483

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Belopp i Tkr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Bolaget upprättar årsredovisning enligt K3 år 1 2017. Enligt regelverk för mindre bolag som själv väljer en övergång till K3 behöver tidigare års siffror ej räknas om varför vissa jämförelsetal härstammar från olika regelverk.

Ändrade redovisningsprinciper

Upplysning ska lämnas om vilka redovisningsprinciper som har ändrats.

Vid övergång till K3 ska upplysning lämnas om vilka lätttnadsregler som företaget tillämpat (se punkt 35.21-35.30 BFNAR 2012:1).

Upplysning ska lämnas om uppgifter i flerårsöversikten i förvaltningsberättelsen inte räknats om.

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Immateriella anläggningstillgångar

Utgifter för forskning och utveckling

Utgifter för forskning, dvs. planerat och systematiskt sökande i syfte att erhålla ny vetenskaplig eller teknisk kunskap och insikt, redovisas som kostnad när de uppkommer.

Övriga immateriella anläggningstillgångar

Övriga immateriella tillgångar som förvärvats av företaget är redovisade till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Utgifter för internt genererad goodwill och varumärken redovisas i resultaträkningen som kostnad då de uppkommer.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Immateriella anläggningstillgångar

År

Internt upparbetade immateriella tillgångar

Förvärvade immateriella tillgångar

Patent

2013

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Utgifter för nedmontering, bortforsling eller återställande av plats räknas inte in i anskaffningsvärdet för en materiell anläggningstillgång. I stället redovisas en avsättning successivt över tillgångens nyttjandeperiod.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

För vissa av de materiella anläggningstillgångarna, fastigheter, har skillnaden i förbrukningen av betydande komponenter bedömts vara väsentlig. Dessa tillgångar har därför delats upp i komponenter vilka skrivs av separat.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Materiella anläggningstillgångar

År

Byggnaderna består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Byggnaderna består av flera komponenter vars nyttjandeperiod varierar.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på byggnader:

- Stomme 100 år
- Tak 50 år
- Fönster & Dörrar 30 år
- Fasader, trä 30 år
- Fasader, puts 50 år
- Inre ytskikt, maskinell utrustning mm 15 år
- Inre installationer (el, vvs, ventilation) 30 år

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut- principen. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

I egentillverkade halv- och helfabrikat består anskaffningsvärdet av direkta tillverkningskostnader och de indirekta kostnader som utgör mer än en oväsentlig del av den sammanlagda utgiften för tillverkningen [eller uppgår till mer än ett oväsentligt belopp]. Vid värdering har hänsyn tagits till normalt kapacitetsutnyttjande.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Försäljning av varor

Vid försäljning av varor redovisas intäkten vid leverans.

Ränta, royalty och utdelning

Intäkt redovisas när de ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget samt när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Ränta redovisas som intäkt enligt effektivräntemetoden.

Royalty periodiseras i enlighet med överenskommelsens ekonomiska innebörd.

Utdelning redovisas när ägarens rätt att erhålla betalningen har säkerställts.

Eftersom moderföretaget innehar mer än hälften av rösterna för samtliga andelar i dotterföretaget redovisas utdelning när rätten att få utdelning bedöms som säker och kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Huvudregel för redovisning av koncernbidrag enligt 35 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

Koncernbidrag som erhållits/lämnats redovisas som en bokslutsdisposition i resultaträkningen. Det erhållna/lämnade koncernbidraget har påverkat företagets aktuella skatt.
Redovisning av aktieägartillskott.

Aktieägartillskott som lämnas utan att emitterade aktier eller andra egetkapitalinstrument erhållits i utbyte redovisas i balansräkningen som en ökning av andelens redovisade värde.

Offentliga bidrag

Ett offentligt bidrag som inte är förknippat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidraget uppfyllts. Ett offentligt bidrag som är förenat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs. Om bidraget har tagits emot innan villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas bidraget som en skuld.

Redovisning av bidrag relaterade till anläggningstillgångar

Offentliga bidrag relaterade till tillgångar redovisas i balansräkningen genom att bidraget reducerar tillgångens redovisade värde.

Not 2 Nettoomsättning per rörelsegren

	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
Visning		5 033
Restaurang		3 993
Logi		1 387
Handel		1 331
Konferens		270
Summa	-	12 014

Not 3 Övriga rörelseintäkter

	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
Hyror		323
Erhållna bidrag		3 962
Summa	-	4 285

Not 4 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

	2018-01-01- 2018-12-31	Varav män	2017-01-01- 2017-12-31	Varav män
			20	6
Totalt	-	-	20	6

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader

	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
Löner och andra ersättningar:	8 121	7 679
Sociala kostnader	2 605	2 506

Not 5 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
Övrigt		-4
Summa	-	-4

Not 6 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
Räntekostnader, övriga	197	167
Summa	197	167

Not 7 Koncessioner, patent, licenser, varumärken och likn rättigheter

	2018-12-31	2017-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	16	16
Vid årets slut	16	16
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-13	-13
-Årets avskrivning	-9	-13
Vid årets slut	-22	-13
Redovisat värde vid årets slut	-6	3

Not 8 Byggnader och mark

	2018-12-31	2017-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början		14 321
-Nyanskaffningar		947
-Erhållna bidrag		-598
Vid årets slut	-	14 670
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början		-8 113
-Årets avskrivning	-331	-260
Vid årets slut	-331	-8 373
<i>Ackumulerade uppskrivningar</i>		
-Årets uppskrivningar		6 479
Vid årets slut	-	6 479
<i>Ackumulerade nedskrivningar</i>		
-Vid årets början		-3 000
Vid årets slut	-	-3 000
Redovisat värde vid årets slut	-331	9 776
Varav mark		
Ackumulerade anskaffningsvärden	514	514
Redovisat värde vid årets slut	514	514

Anskaffningsvärdet har minskat med ett offentligt bidrag från Länsstyrelsen Västmanland på 598 408 kr som erhöles år 2017.

Not 9 Inventarier, verktyg och installationer

	2018-12-31	2017-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början		6 207
-Nyanskaffningar		348
	-	6 555
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början		-4 193
-Årets avskrivning		-428
	-	-4 621
Redovisat värde vid årets slut	-	1 934

Not 10 Pågående nyanläggningar och förskott materiella anläggningstillgångar

	2018-12-31	2017-12-31
Vid årets början	417	
Belysning Gruvan		417
Redovisat värde vid årets slut	417	417

Not 11 Uppskrivningsfond

	2018-12-31	2017-12-31
Redovisat värde vid årets början		-
Avsättningar som gjorts under året		6 479
Redovisat värde vid årets slut	-	6 479

Uppskrivning av värdet på byggnader har gjorts under året med 6 478 662 kr mot uppskrivningsfond.

Not 12 Långfristiga skulder

	2018-12-31	2017-12-31
Skulder som förfaller senare än ett år från balansdagen		
Övriga skulder till kreditinstitut		1 569
Övriga skulder		1 730
Skulder som förfaller senare än fem år från balansdagen		
Övriga skulder till kreditinstitut		4 111

Ställda säkerheter för övriga skulder

	2018-12-31	2017-12-31
Fastighetsinteckningar		1 250
	-	1 250

Not 13 Nyckeltalsdefinitioner

Rörelsemarginal:

Rörelseresultat / Nettoomsättning.

Balansomslutning:

Totala tillgångar.

Avkastning på sysselsatt kapital:

(Rörelseresultat + finansiella intäkter) / sysselsatt kapital.

Finansiella intäkter:

Poster i finansnettot som är hänförliga till tillgångar (som ingår i sysselsatt kapital).

Sysselsatt kapital:

Totala tillgångar - räntefria skulder.

Räntefria skulder:

Skulder som inte är räntebärande. Pensionsskulder ses som räntebärande.

Avkastning på eget kapital:

Resultat efter finansiella poster / Justerat eget kapital.

Soliditet:

(Totalt eget kapital + 78 % av obeskattade reserver) / Totala tillgångar.

Underskrifter

Sala 2019-04-09

Håkan Matz
Styrelseordförande

Jennie Hesselöw
Verkställande direktör

Anna Holmström

Caroline Svanberg Drabe

Anders Thomaeus

Patrik Andersson

Vår revisionsberättelse har lämnats den 9 april 2019
ÖhrlingsPricewaterhouseCoopers AB

Anders Rabb
Auktoriserad revisor

SALA KOMMUN	
Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink.	2019-03-15
Diarienum	2019/394-8
Dob:	

NÄMNDERNAS BESLUTSPROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2019-02-13

Dnr 2019/216

§ 21

Bokslut 2018 för kommunstyrelsens verksamheter och överförmyndaren

Beredning

- Bilaga KS 2019/16/1, verksamhetsberättelse 2018, kommunchef
- Bilaga KS 2019/16/2, verksamhetsberättelse 2018, medborgarkontoret
- Bilaga KS 2019/16/3, verksamhetsberättelse 2018, ekonomikontoret
- Bilaga KS 2019/16/4, verksamhetsberättelse 2018, personalkontoret
- Bilaga KS 2019/16/5, verksamhetsberättelse 2018, samhällsbyggnadskontoret
- Bilaga KS 2019/16/6, verksamhetsberättelse 2018, vatten och avlopp
- Bilaga KS 2019/16/7, verksamhetsberättelse 2018, bygg-och miljökontoret
- Bilaga KS 2019/16/8, verksamhetsberättelse 2018, näringslivskontoret
- Bilaga KS 2019/16/9, verksamhetsberättelse 2018, räddningstjänsten
- Bilaga KS 2019/16/10, verksamhetsberättelse 2018, överförmyndare
- Bilaga KS 2019/16/11, begäran om tilläggsanslag, investeringar från verksamhetsåret 2018
- Bilaga KS 2019/16/12, indikatorsammanställning - avstämning indikatorer bokslut 2018
- Bilaga KS 2019/16/13, intern kontrollplan 2018 övergripande bokslutet
- Bilaga KS 2019/16/14, intern kontrollplan 2018 kommunstyrelsens verksamheter - uppföljning vid bokslut
- Bilaga KS 2019/16/15, intern kontrollplan 2018 överförmyndare

Tf kommunchef JuneAnn Wincent föredrar ärendet.

Yrkanden

Anders Wigelsbo (C) yrkar
att ledningsutskottet beslutar
att överlämna bokslut 2018 för kommunstyrelsens verksamheter och överförmyndare till bokslutsberedningen.

BESLUT

Ledningsutskottet beslutar
att överlämna bokslut 2018 för kommunstyrelsens verksamheter och överförmyndare till bokslutsberedningen.

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	--	--------------------

Sammanträdesdatum
2019-02-27

Dnr 2019/216

§ 29 Överföring av investeringar Samhällsbyggnadskontoret – kompletterande handling till Bokslut 2018 för kommunstyrelsens verksamheter och överförmyndare.

INLEDNING

De strategiska inspelen består av två huvudkomponenter, dels nämndernas strategiska inspel och dels finans strategiska inspel. Syftet med de strategiska inspelen är att ge kommunstyrelsen tillgång till bästa möjliga fakta inför framtagandet av budgetdirektivet.

Beredning

Bilaga KS 2019/16/17, begäran om tilläggsanslag

Yrkanden

Anders Wigelsbo (C) yrkar
att ledningsutskottet beslutar

att överlämna kompletterande handling, överföring av investeringar Samhällsbyggnadskontoret i bokslut 2018 för kommunstyrelsens verksamheter och överförmyndare till bokslutsberedningen.

BESLUT

Ledningsutskottet beslutar

att överlämna kompletterande handling, överföring av investeringar Samhällsbyggnadskontoret i bokslut 2018 för kommunstyrelsens verksamheter och överförmyndare till bokslutsberedningen.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2019-01-24

Dnr 2019/103

§ 2 Verksamhetsberättelse 2018

INLEDNING

Verksamhetsberättelse för kultur- och fritidsnämnden för 2018, sammanfattning av året som gått, viktiga händelser året som gått, ekonomi, målavstämning, framtiden och verksamhetsfakta.

Beredning

Bilaga KFN 2018/2, Verksamhetsberättelse 2018.

Kultur- och fritidschef Roger Nilsson föredrar ärendet.

Yrkande

Per Larsson (SBÄ) yrkar
att kultur- och fritidsnämnden beslutar
att godkänna verksamhetsberättelsen 2018 efter redaktionella ändringar enligt bilaga.

BESLUT

Kultur- och fritidsnämnden beslutar
att godkänna verksamhetsberättelsen 2018 efter redaktionella ändringar enligt bilaga.

Justerandes sign PL	JLW		Utdragsbestyrkande
------------------------	-----	--	--------------------

Sammanträdesdatum
2019-01-24

Dnr 2018/1135

§ 3 Redovisning intern kontrollplan 2018

INLEDNING

Redovisning av intern kontrollplan för 2018.

Beredning

Bilaga KFN 2019/3, Redovisning intern kontrollplan 2018.

Kultur- och fritidschef Roger Nilsson föredrar ärendet.

Yrkande

Per Larsson (SBÄ) yrkar

att kultur- och fritidsnämnden beslutar

att godkänna intern kontrollplan 2018 enligt bilaga.

BESLUT

Kultur- och fritidsnämnden beslutar

att godkänna intern kontrollplan 2018 enligt bilaga.

Justerandes sign

PL

SW

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2019-02-05

Dnr 2019/174

§ 3 · Bokslut och verksamhetsberättelse 2018, Skolnämnden**INLEDNING**

Bokslutet sammanfattar året som gått, beskriver nämndens verksamhetsansvar, viktiga händelser under året som gått, ekonomi, målavstämning, framtidsutsikter och ger också verksamhetsfakta, exempelvis om antal elever och andra volymmått.

Ärendet

Nämnden gör ett underskott på -15 mkr. Det är i huvudsak grundskolan som drar ner resultatet där kostnader för en modulskola, högre personalkostnader samt minskade intäkter är den största delen. Förskolan går sämre än budgeterat då fler barn har gått till platser hos externa aktörer. Även gymnasiet som helhet har gått sämre då Kungsängsgymnasiet har lämnat ett större underskott på grund av färre elever både internt och externt än budgeterat. Verksamheten har börjat anpassas efter de nya förutsättningarna.

Måluppfyllelsen i Sala ligger relativt nära riket i övrigt. Flera av målen är nationella och lagstiftningen ger inte utrymme för annat än ambitionen 100 procent måluppfyllelse. Det är ännu inte så att samtliga elever lämnar grundskolan med fullständiga betyg eller att samtliga gymnasieelever fullföljer sin utbildning för att kunna gå vidare till arbete eller studier.

Beredning

Missiv per den 2019-01-29.

Bilaga 1, Verksamhetsberättelse.

Bilaga 2, Indikatorsammanställning.

Henric Sjöblom, tf. skolchef, Daniel Ahlin, verksamhetscontroller och Benny Wetterberg, utredare, föredrar ärendet.

Yrkanden

Hanna Westman (SBÄ) yrkar att skolnämnden beslutar att godkänna upprättat förslag till verksamhetsberättelse 2018 (bilaga 1) och indikatorsammanställning (bilaga 2) samt att överlämna verksamhetsberättelse 2018 och indikatorsammanställning till kommunstyrelsen.

BESLUT

Skolnämnden beslutar

att godkänna upprättat förslag till verksamhetsberättelse 2018 (bilaga 1) och indikatorsammanställning (bilaga 2) samt

att överlämna verksamhetsberättelse 2018 och indikatorsammanställning till kommunstyrelsen.

Utdrag

Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2019-02-19

Dnr 2019/223, 2017/1376

VON § 20 Bokslut 2018 vård- och omsorgsnämnden samt internkontrollplan

INLEDNING

Föreligger förslag till bokslut 2018 för vård- och omsorgsnämnden samt internkontrollplan.

Beredning

Bilaga VON 2019/15/1. Bokslut 2018 med indikatorsammanställning.
Bilaga VON 2019/15/1. Internkontrollplan.

Socialchef Per Ström föredrar ärendet.

Yrkande

Ordföranden Elisabet Pettersson (C) yrkar
att vård- och omsorgsnämnden beslutar
att fastställa bokslut 2018 för vård- och omsorgsnämnden i enlighet med
förslag i bilaga,
att godkänna internkontrollplan 2018 enligt förslag i bilaga.

Protokollsanteckning

Camilla Runerås (S) meddelar att socialdemokraterna återkommer till
kommunstyrelsen för vidare hantering och kommentarer.

BESLUT

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

att fastställa bokslut 2018 för vård- och omsorgsnämnden i enlighet med
förslag i bilaga,

att godkänna internkontrollplan 2018 enligt förslag i bilaga.

_____

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Utdrag
Kommunstyrelsen

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------